

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Τυπογράφος γραφής Braille*

Κωδικός:.....

ΣΑΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης
Σεπτέμβριος 2024

*Η επίσημη ονομασία της ειδικότητας σύμφωνα με το ΦΕΚ Β'3053/2023 είναι: «Στέλεχος και Ειδικός Τυπογράφος Εξειδικευμένος στη Γραφή Braille με τη Χρήση Νέων Τεχνολογιών και Ειδικού Τεχνικού Εξοπλισμού»

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην ειδικότητα:
«Τυπογράφος γραφής Braille»**

Συγγραφική ομάδα

Ιωάννα Ζαχαρού

Γεώργιος Προεστός

Αικατερίνη Λορέντζου

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του Οδηγού Κατάρτισης**

Παναγιώτης Γ. Παπαδημητρίου

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ). Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε υπό την εποπτεία και το συντονισμό του ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ με στόχο την τήρηση των μεθοδολογικών προδιαγραφών ανάπτυξης των οδηγιών κατάρτισης ΙΕΚ.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	6
2. Εισαγωγή	7
Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1 Τίτλος ειδικότητας	10
1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας	10
2.1 Ορισμός ειδικότητας	10
2.2 Αρμοδιότητες/καθήκοντα	10
2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	11
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	11
3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής	11
3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά	12
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	12
5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού	12
5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα	13
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ	13
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	13
8. Πιστωτικές μονάδες	16
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	16
10. Σχετική νομοθεσία	16
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	17
Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	18
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	19
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	19
Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	23
1. Ωρολόγιο πρόγραμμα	23
2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	25
2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	25
2.1.Α Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ BRAILLE	25
2.1.Β ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ – ΕΙΔΙΚΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΟΘΟΝΗΣ	26
2.1.Γ ΤΥΦΛΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΗΣΗΣ	27
2.1.Δ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ	28
2.1.Ε ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	29
2.1.ΣΤ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	30
2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	31
2.2.Α ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ BRAILLE	31
2.2.Β ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	32
2.2.Γ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ	33
2.2.Δ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ	34
2.2.Ε ΑΓΓΛΙΚΑ	35
2.2.ΣΤ ΤΕΧΝΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	36
2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	38
2.3.Α ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΕΜΕΤΗ – ΣΥΜΒΟΛΟΓΡΑΦΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	38
2.3.Β ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ, ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ	39
2.3.Γ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	40
2.3.Δ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	41
2.3.Ε ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ	42
2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	43
2.4.Α ΜΟΥΣΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΚΩΔΙΚΑ BRAILLE	43
2.4.Β ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΟΥ	44
2.4.Γ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	45
2.4.Δ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	46
Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	48

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	48
2. Διδακτική μεθοδολογία	49
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	50
3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	51
3.2 Μέσα ατομικής προστασίας	52
Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	53
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	54
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	55
2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης	55
2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης	56
2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	57
3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης	58
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης	59
5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	60
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών	66
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	75
A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα	76
B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης	78
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία	80

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» [κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Το έργο αυτό αποτέλεσε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του. Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, καθώς και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Καθώς εμπερικλείει μια καινοτομική δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επεδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο προκειμένου να διαμορφωθούν σχετικές προτάσεις πολιτικής.
- Αναπτύχθηκαν:
 - Επικαιροποιημένοι «Οδηγοί Κατάρτισης» για 130 ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
 - Αντίστοιχα εκπαιδευτικά εγχειρίδια για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών.
 - Συναφείς τράπεζες θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- Το σύνολο των παραπάνω στηρίχτηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

- Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της, καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο.

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων, καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευομένους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μια συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α'-Δ') μέρη.

- Το Μέρος Α' παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα

αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- *Το Μέρος Β' επικεντρώνεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους ενοτήτων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.*

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- *Το Μέρος Γ' εστιάζεται στο περιεχόμενο και στη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.*

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μια σειρά άλλων προδιαγραφών, όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας, στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- *Το Μέρος Δ' εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.*

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους εργοδότες/τριες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στο χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται επίσης οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών/τριών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας και ιδιαίτερα με τους Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχτηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μια ειδικά προσαρμοσμένη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή τους συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη, Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 Τίτλος ειδικότητας²

«Τυπογράφος γραφής Braille» σε αντικατάσταση του τίτλου «Στέλεχος και ειδικός τυπογράφος εξειδικευμένος στη γραφή Braille με τη χρήση νέων τεχνολογιών και ειδικού τεχνικού εξοπλισμού» που αναφέρεται στο ιδρυτικό ΦΕΚ.³

1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille» ανήκει στα ΙΕΚ Ειδικής Αγωγής.

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1 Ορισμός ειδικότητας

Ο/Η επαγγελματίας «Τυπογράφος γραφής Braille», έχοντας άριστη γνώση του συστήματος γραφής και ανάγνωσης Braille για άτομα με αναπηρία όρασης, συμβάλλει στην ποιοτική διαδικασία της μεταγραφής και εκτύπωσης κειμένων, εγχειριδίων και εντύπων πολλών και διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων. Συνεργάζεται με τα ειδικά τυπογραφεία παραγωγής εντύπων Braille σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και συμμετέχει σε ποικίλες διεπιστημονικές ομάδες. Συμβάλλει στη διάδοση του συστήματος γραφής και ανάγνωσης κώδικα Braille, αποσκοπώντας στον εγγραμματισμό της κοινότητας των ατόμων με οπτική αναπηρία και στην παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση και γενικότερα στην πρόσβαση στην πληροφορία. Δραστηριοποιείται σε δημόσια και ιδιωτικά τυπογραφεία και εκτυπωτήρια, ακολουθώντας εργασιακά πρωτόκολλα προσβασιμότητας, και στοχεύει στην επίτευξη βέλτιστου αποτελέσματος στην παραγωγή ποιοτικού και άρτιου υλικού εντύπων σε κώδικα Braille.

2.2 Αρμοδιότητες/καθήκοντα

Ο/Η «Τυπογράφος γραφής Braille» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα:

- Αναλαμβάνει τη μεταγραφή των ηλεκτρονικών κειμένων σε γραφή Braille.
- Μετατρέπει το ηλεκτρονικό κείμενο σε κατάλληλη μορφή τέτοια ώστε να είναι εφικτή η ορθή αποτύπωσή του σε γραφή Braille.
- Χειρίζεται τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό του τυπογραφείου.
- Αντιμετωπίζει προβλήματα του υλικοτεχνικού εξοπλισμού.

² (ΦΕΚ Β' 3053/09-05-2023)

³ Ιδρυτικό ΦΕΚ Β 3053/ 09-05-2023.

https://www.et.gr/api/Download_Small/?fek_pdf=20230203053

- Χειρίζεται μηχανή Braille, πινακίδα και ετικετογράφο.
- Εκτυπώνει στους ειδικούς εκτυπωτές.
- Χειρίζεται μηχανήμα Piaf.
- Βιβλιοδετεί.
- Ελέγχει το παραγόμενο υλικό.
- Επιβεβαιώνει την ορθή αποτύπωση σε γραφή Braille διαφόρων εντύπων.
- Συντονίζει τη λειτουργία του τυπογραφείου.

2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Ο/Η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» μπορεί να εργαστεί σε:

- Δημόσιες ή ιδιωτικές δομές και φορείς στους οποίους λειτουργούν τυπογραφεία και εκτυπωτήρια Braille και προετοιμάζουν, εκτυπώνουν και διαχειρίζονται υλικό στον κώδικα Braille.
- Δημοτικές βιβλιοθήκες ή άλλες συναφείς δομές που εξυπηρετούν άτομα με οπτική αναπηρία μετατρέποντας ή εκτυπώνοντας στον κώδικα Braille.
- Τυπογραφεία και εκτυπωτήρια των φορέων που εξυπηρετούν τα άτομα με αναπηρία όρασης, όπως είναι το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ο Φάρος Τυφλών, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και όποιος άλλος φορέας διαθέτει ή πρόκειται να δημιουργήσει τυπογραφείο ή εκτυπωτήριο που θα παρέχει και δυνατότητα Braille εκτυπώσεων.
- Ιδιωτικές επιχειρήσεις ως εργαζόμενος/η ή ελεύθεροι επαγγελματίες που δίνουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα εκτύπωσης στη γραφή Braille.
- Βιβλιοθήκες πανεπιστημίων, μονάδες προσβασιμότητας ή άλλες συναφείς υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τη μετατροπή και εκτύπωση υλικού σε Braille.

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτήριων τίτλων εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β΄ Κύκλου σπουδών, καθώς και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλοι.

Ειδικές προϋποθέσεις εγγραφής σε αυτή την ειδικότητα είναι το πιστοποιητικό αναπηρίας, σύμφωνα με το οποίο οι εκπαιδευόμενοι/ες έχουν ποσοστό αναπηρίας όρασης 67% και άνω (όπως αυτό καταγράφεται και στον κανονισμό

λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας).

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα «Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)».

3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες, ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ μέχρι την έκδοση του διπλώματος λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού

Η κατάταξη της συγκεκριμένης περίπτωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α) και του άρθρου 8 της με αρ. Κ5/160259/15-12-2021 (ΦΕΚ 5837/Β) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας.

Ειδικότερα: α) Οι κάτοχοι ΒΕΚ των ΙΕΚ και του Μεταλυκειακού Έτους – Τάξης Μαθητείας δύναται να κατατάσσονται σε συναφείς ειδικότητες των ΙΕΚ με απαλλαγή από τα μαθήματα τα οποία ήδη έχουν διδαχθεί, ή κατατάσσονται σε εξάμηνο πέραν του Α' και σε συναφείς ειδικότητες ΙΕΚ, σύμφωνα με τους Οδηγούς Κατάρτισης και ύστερα από έγκριση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εφαρμογής Επαγγελματικής Κατάρτισης της ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν. Για το λόγο αυτό, υποβάλλουν σχετική αίτηση στο ΙΕΚ στο οποίο επιθυμούν να φοιτήσουν από την 1η έως την 15η

Σεπτεμβρίου κάθε έτους, συνοδευόμενη από έγγραφο ταυτοποίησης και τη Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης που κατέχουν. β) Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α κατατάσσεται σε εξάμηνο που δεν λειτουργεί την τρέχουσα περίοδο κατάρτισης, διατηρεί το δικαίωμα εγγραφής στο εξάμηνο της ειδικότητας στην οποία κατατάχθηκε.

5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα

Η κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α).

Ειδικότερα: α) Η κατάρτιση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ), καθώς και των κατόχων ισότιμων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης, διαρκεί σε ΙΕΚ από δύο (2) μέχρι τρία (3) εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας, εφόσον πρόκειται για τίτλο σε ειδικότητα του επαγγελματικού τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν από το ΕΠΑΛ ή ισότιμη δομή δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. β) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΕΚΔΒΜ & Ν (σύμφωνα με την παρ. 18, άρθρο 34 του Ν. 4763/2020) καθορίζονται οι αντιστοιχίες ανά ειδικότητα για την εγγραφή σε ΙΕΚ από ΕΠΑΛ και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.⁴

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ σύμφωνα με το Ν.4763/20 (254 Α'). Το εξεταστικό σύστημα καθώς και η Τράπεζα Θεμάτων δύνανται να υιοθετούν τις αρχές του διεθνές προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας,

⁴ Η υπάρχουσα απόφαση για την κατάταξη των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα ΙΕΚ είναι η με αρ. πρωτ. Κ1/149167/23-09-2015 του Γενικού Γραμματέα Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τις Κ1/47016/18-03-2016, Κ1/157361/26-09-2016 και Κ1/160215/ 26-09-2018, και όπως αυτή μπορεί να τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α) και θα ισχύει.

Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ έπειτα από πιστοποίηση αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοίχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1. Τύποι προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EOF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από το φορέα που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων (credits) στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Τα επαγγελματικά δικαιώματα του επαγγέλματος δεν είναι κατοχυρωμένα. Ο/Η «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκτά χωρίς ειδικές εξετάσεις την «Άδεια άσκησης επαγγέλματος τυπογράφου γραφής Braille», αφού προηγηθεί η επιτυχής συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης για την απόκτηση του Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Επιπέδου 5 – ΙΕΚ.

10. Σχετική νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ, καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις για την ειδικότητα:

- «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας (ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν)», όπως εκάστοτε ισχύει.
- ΦΕΚ 4146/Β/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.*
- ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*
- ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020. Νόμος υπ' αρ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των*

επαγγελματών (EE L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (<http://www.minedu.gov.gr>), καθώς και σε εκείνη της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (<http://www.gsae.edu.gr/el/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) <https://keat.gr/>

Φάρος Τυφλών της Ελλάδος <https://fte.org.gr/>

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) <https://www.esamea.gr/el>

Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών <https://www.eoty.gr/>

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών (ΠΣΤ) <https://www.pst.gr/>

Royal National Institute of Blind People <https://www.rnib.org.uk/>

Perkins School for the Blind <https://www.perkins.org/>

Carroll Center for the Blind <https://carroll.org/>

Ambutech Inc. <https://ambutech.com/>

Svarovsky <https://www.svarovsky-stock.de/>

INDEX BRAILLE <https://www.indexBraille.com/>

enLogic <https://enlogic.gr/>

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευομένους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης, να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

- (α) «Μεταγραφή σε κώδικα Braille»
- (β) «Χειρισμός του ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού με τη χρήση νέων τεχνολογιών»
- (γ) «Βιβλιοδεσία και διάθεση του παραγόμενου υλικού»
- (δ) «Πρώθηση της εργασίας τους στην ευρύτερη αγορά»

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα, που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν, αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:
A. «Μεταγραφή σε κώδικα Braille»	<ul style="list-style-type: none">• Αποτυπώνουν τα γράμματα και τα δίψηφα φωνήεντα του ελληνικού αλφαβήτου σε μηχανή Braille.

	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτυπώνουν τα σημεία στίξης και τους κειμενικούς δείκτες σε μηχανή Braille. • Αποτυπώνουν τα αριθμητικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται στον λογοτεχνικό κώδικα σε μηχανή Braille. • Αποτυπώνουν τον ειδικό μαθηματικό κώδικα (Nemeth) σε μηχανή Braille. • Αποτυπώνουν τα σύμβολα μουσικογραφίας σε μηχανή Braille. • Αποτυπώνουν τη συμβολογραφία ξενόγλωσσων αλφαβήτων σε μηχανή Braille. • Εφαρμόζουν τους κανόνες μεταγραφής του κώδικα Braille σε κάθε παραγόμενο έντυπο. • Προσαρμόζουν το περιεχόμενο του προς εκτύπωση υλικού στις ανάγκες των ατόμων με οπτική αναπηρία. • Μορφοποιούν τα κείμενα τηρώντας τους κανόνες μεταγραφής. • Ελέγχουν και να κατηγοριοποιούν τα αιτήματα ανάλογα με το είδος του γνωστικού αντικειμένου τους.
<p>Β. «Χειρισμός του ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού με τη χρήση νέων τεχνολογιών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά ανάγνωσης ή μεγέθυνσης οθόνης. • Μετατρέπουν το έντυπο υλικό σε ψηφιακή μορφή χρησιμοποιώντας σαρωτή και λογισμικό οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR). • Πληκτρολογούν το υλικό προς εξεργασία σε κειμενογράφο χρησιμοποιώντας τυφλό σύστημα. • Συμμετέχουν στην προσαρμογή των αναπαραστάσεων από οπτική σε ανάγλυφη μορφή. • Επιλέγουν τα κατάλληλα λογισμικά και εφαρμογές προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της μεταγραφής εντύπων. • Παραμετροποιούν τα λογισμικά και τις εφαρμογές προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της μεταγραφής εντύπων.

	<ul style="list-style-type: none"> • Χειρίζονται τους εκτυπωτές Braille, τις συσκευές ανάγλυφης εκτύπωσης και τον ειδικό εξοπλισμό σύμφωνα με τις προδιαγραφές λειτουργίας τους. • Επιλύουν προβλήματα σε τυχόν τεχνικά ζητήματα δυσλειτουργιών και βλαβών του υλικοτεχνικού εξοπλισμού.
Γ. «Βιβλιοδεσία και διάθεση του παραγόμενου υλικού»	<ul style="list-style-type: none"> • Ορίζουν την ποιότητα και την καταλληλότητα του χαρτιού εκτύπωσης. • Επιλέγουν τον κατάλληλο τύπο σελίδας. • Κατανέμουν το εκτυπωμένο υλικό σε τόμους. • Βιβλιοδετούν το παραγόμενο υλικό χρησιμοποιώντας διαφορετικούς ενδεδειγμένους τρόπους. • Προσαρμόζουν το εξώφυλλο ανάλογα με το είδος του υλικού. • Ελέγχουν την ποιότητα, να ταξινομούν και να διαθέτουν τα έντυπα στους παραλήπτες. • Ταξινομούν και να διαθέτουν τα έντυπα στους παραλήπτες.
Δ. «Πρώθηση της εργασίας τους στην ευρύτερη αγορά»	<ul style="list-style-type: none"> • Οργανώνουν την εργασία στο χώρο του τυπογραφείου. • Εφαρμόζουν τους κανόνες ασφαλείας στο χώρο εργασίας. • Ενσωματώνουν τις διεθνείς οδηγίες σχετικά με τη μεταγραφή εντύπων σε κώδικα Braille. • Συνδέουν την παραγωγή και τη διάθεση με την αγορά. • Διαθέτουν τα παραγόμενα προϊόντα και να συνεργάζονται με τους/τις ενδιαφερόμενους/ες πελάτες/ισσες σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. • Αναπροσαρμόζουν τις γνώσεις και δεξιότητές τους ανάλογα με τη ζήτηση και τις εξελίξεις στην έντυπη παραγωγή.

**Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ) και εργαστηρίων (Ε), καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
A/A	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	Ο ελληνικός λογοτεχνικός κώδικας Braille	1	5	6									
2	Υποστηρικτικές τεχνολογίες πληροφορικής – Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης	2	2	4									
3	Τυφλό σύστημα πληκτρολόγησης		2	2									
4	Ελληνική γλώσσα – Κειμενικά είδη	2	1	3									
5	Εισαγωγή στην αγγλική γλώσσα	2	1	3									
6	Κινητικότητα και προσανατολισμός		2	2									
7	Ξενόγλωσσοι λογοτεχνικοί κώδικες Braille				1	3	4						
8	Επεξεργασία και διαχείριση				2	2	4						

	ηλεκτρονικών κειμένων												
9	Υλικοτεχνικός εξοπλισμός τυπογραφείου				2	2	4						
10	Ελληνική γλώσσα στη σύγχρονη τυπογραφία				2	1	3						
11	Αγγλικά				2	1	3						
12	Τεχνικά βοηθήματα για άτομα με οπτική αναπηρία					2	2						
13	Κώδικας Nemeth – Συμβολογραφία θετικών επιστήμων							1	5	6			
14	Επεξεργασία λογιστικών φύλλων, διαδίκτυο, ηλεκτρονική αλληλογραφία							2	2	4			
15	Παραγωγή έντυπου υλικού								5	5			
16	Δημόσιες σχέσεις και τεχνικές αναζήτησης εργασίας							2	1	3			
17	Βιβλιοδεσία								2	2			
18	Μουσικογραφία κώδικα Braille										1	5	6
19	Μεταγραφή υλικού											8	8
20	Οργάνωση και ασφάλεια στο χώρο εργασίας										2	1	3
21	Νομικό πλαίσιο – Ειδική νομοθεσία για την αναπηρία										3		3
ΣΥΝΟΛΟ		7	13	20	9	11	20	5	15	20	6	14	20

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.A Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ BRAILLE

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην πρώτη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τον κώδικα Braille, το ανάγλυφο σύστημα γραφής και ανάγνωσης για άτομα με οπτική αναπηρία. Παρουσιάζονται τα ανάγλυφα συστήματα που χρησιμοποιήθηκαν διεθνώς για την εκπαίδευση των τυφλών ατόμων και πώς αυτά οδήγησαν στην επινόηση και καθιέρωση του κώδικα Braille. Εξηγείται η χρήση των ανάγλυφων κουκίδων και αναλύονται οι συνδυασμοί που προκύπτουν και οι οποίοι συνθέτουν τα γράμματα, τα δίψηφα φωνήεντα, τα σημεία στίξης, τόνους και πνεύματα, ειδικά σύμβολα και ενδείκτες που απαρτίζουν τον λογοτεχνικό κώδικα της νέας και της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τη γραφή, χρησιμοποιώντας ειδικό υλικοτεχνικό εξοπλισμό, μηχανή Braille και πινακίδα με γραφίδα. Με το τέλος της μαθησιακής ενότητας και σε πρακτικό επίπεδο κατακτούν τεχνικές ανάγνωσης με τη χρήση της αφής.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τη χρήση των βασικών κουκίδων και των συνδυασμών του κώδικα Braille, του ειδικού συστήματος γραφής και ανάγνωσης για άτομα με οπτική αναπηρία.
- Χειρίζονται πινακίδα και γραφίδα, γραφομηχανή και ηλεκτρονική γραφομηχανή Braille.
- Γράφουν και να διαβάζουν κείμενα στον ελληνικό λογοτεχνικό κώδικα Braille εντάσσοντας τους ειδικούς συνδυασμούς για σημεία στίξης, δίψηφα φωνήεντα.
- Μορφοποιούν και να αξιοποιούν κάθε σημείο στίξης, ειδικό χαρακτήρα και ενδείκτη μορφοποίησης.
- Ενσωματώνουν όλους τους σχετικούς με τον λογοτεχνικό κώδικα συμβολισμούς.
- Προσθέτουν κειμενικές αναφορές, όπου αυτό απαιτείται, αξιοποιώντας τους ορθούς συμβολισμούς.
- Χρησιμοποιούν τις κατάλληλες τεχνικές ανάγνωσης και να αναγνωρίζουν τους ως άνω συμβολισμούς, κειμενικές και βιβλιογραφικές αναφορές και ενδείκτες μορφοποίησης.
- Εφαρμόζουν και τα τρία επίπεδα ανάγνωσης του λογοτεχνικού κώδικα.
- Αναγνωρίζουν τη σελιδοποίηση και τις παραπομπές.
- Δημιουργούν παραπομπές, όταν αυτό απαιτείται από το περιεχόμενο.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 1 Ε: 5 Σ: 6

2.1.B ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ – ΕΙΔΙΚΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΟΘΟΝΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην παρούσα μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τα ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης και τις σχετικές με αυτά ρυθμίσεις και προσαρμογές. Παραμετροποιούν τις αρχικές ρυθμίσεις προσβασιμότητας, είτε από τον πίνακα ελέγχου των λογισμικών ανάγνωσης οθόνης είτε από το μενού του υπολογιστή, όταν αυτό απαιτείται. Εγκαθιστούν την αντίστοιχη –με τις επαγγελματικές τους απαιτήσεις– εφαρμογή ανάγνωσης οθόνης και σύνθεσης ομιλίας. Επιπλέον, επιλέγουν και εφαρμόζουν τις κατάλληλες προσαρμογές και ρυθμίζουν τα λογισμικά, ώστε να επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή προσβασιμότητα για το/τη χρήστη/τρια με οπτική αναπηρία. Αντιμετωπίζουν ενδεχόμενες διενέξεις μεταξύ των εφαρμογών και χειρίζονται με ευχέρεια τις συντομεύσεις πληκτρολογίου. Τέλος, χρησιμοποιούν τους κατάλληλους πληκτρισμούς, ώστε να επιτυγχάνουν τη μέγιστη δυνατή απόδοση στον ελάχιστο δυνατό χρόνο.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εγκαθιστούν τα λογισμικά ανάγνωσης οθόνης στον υπολογιστή τους.
- Παραμετροποιούν κατάλληλα τον υπολογιστή, ώστε να έχει τη μέγιστη δυνατή προσβασιμότητα.
- Εγκαθιστούν συνθέτες ομιλίας και να τους προσθέτουν στον αναγνώστη οθόνης.
- Χρησιμοποιούν το σύνολο των συντομεύσεων πλοήγησης που προσφέρουν τα λογισμικά ανάγνωσης οθόνης, για ταχύτερη πλοήγηση, ανάγνωση και χρήση του υπολογιστή.
- Παραμετροποιούν τις ρυθμίσεις, ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας τους.
- Εγκαθιστούν πρόσθετα στα λογισμικά ανάγνωσης οθόνης, για να διευκολύνουν την εργασία τους και να αυξάνουν με αυτό τον τρόπο τις δυνατότητες προσβασιμότητας.
- Επιλέγουν τις κατάλληλες συντομεύσεις πληκτρολογίου για ταχύτερη πλοήγηση στο διαδίκτυο.
- Εφαρμόζουν τους κατάλληλους πληκτρισμούς κατά την επεξεργασία και την πλοήγηση.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Χρησιμοποιούν οθόνη Braille (Braille display).
- Εγκαθιστούν και να αλληλεπιδρούν με εφαρμογές μετατροπής αρχείων κειμένου σε αρχεία ήχου.
- Ενεργοποιούν και να απενεργοποιούν τη δυνατότητα πλοήγησης και επεξεργασίας.
- Εναλλάσσουν τις λειτουργίες επισκόπησης αντικειμένου, χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους πληκτρισμούς.
- Γνωρίζουν και να εφαρμόζουν όλες τις επιλογές του πίνακα ελέγχου των λογισμικών ανάγνωσης οθόνης.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θ: 2 Ε: 2 Σ: 4

2.1.Γ ΤΥΦΛΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΗΣΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην παρούσα μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με τη γνώση του πληκτρολογίου ηλεκτρονικού υπολογιστή. Γνωρίζουν τη θέση των πλήκτρων και τα εντοπίζουν χρησιμοποιώντας τα αντίστοιχα απτικά σημάδια του πληκτρολογίου. Εφαρμόζουν τεχνικές τοποθέτησης δακτύλων βάσει των σημαδιών αυτών και ενισχύουν τη λεπτή κινητικότητα, κινώντας τα δάχτυλα στα πλήκτρα, χωρίς να χάνουν την αρχική τους τοποθέτηση. Εφαρμόζουν διαρκή κίνηση δακτύλων κατά την πληκτρολόγηση, χωρίς απώλεια των σημείων βασικής επαφής, είτε πρόκειται για το πληκτρολόγιο γραμμάτων είτε για το αριθμητικό πληκτρολόγιο. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες αναγνωρίζουν και θέτουν σημάδια στο πληκτρολόγιο για ευκολότερη εναλλαγή κινήσεων. Μαθαίνουν να ανταποκρίνονται στο ελληνικό και στο αγγλικό πληκτρολόγιο. Εναλλάσσουν τα γράμματα από κεφαλαία σε πεζά. Χρησιμοποιούν το αριθμητικό πληκτρολόγιο, σε ταυτόχρονη χρήση με το πληκτρολόγιο γραμμάτων. Αυξάνουν την ταχύτητά τους, με στόχο να ανταποκρίνονται στην πληκτρολόγηση υπό την πίεση του χρόνου. Τέλος, εξοικειώνονται στην πληκτρολόγηση με ταυτόχρονη χρήση ειδικών λογισμικών ανάγνωσης οθόνης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Τοποθετούν τα δάχτυλα στο πληκτρολόγιο με σημείο αναφοράς τους δείκτες με συγκεκριμένο τρόπο αξιοποιώντας τα απτικά σημάδια του (F, J, 5).
- Κινούν τα δάχτυλα χωρίς να χάνουν τα αρχικά σημεία τοποθέτησης.
- Εφαρμόζουν τις μεθόδους κίνησης δακτύλων για ταχύτερη πληκτρολόγηση.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εναλλάσσουν τα δάχτυλα στα πλήκτρα επαναφέροντάς τα με άνεση στην αρχική τους θέση τοποθέτησης.
 - Θέτουν πρόσθετα σημάδια στο πληκτρολόγιο τα οποία τους βοηθούν στον προσανατολισμό σε αυτό.
 - Χρησιμοποιούν το αριθμητικό πληκτρολόγιο σε συνδυασμό με το πληκτρολόγιο γραμμάτων.
 - Ανταποκρίνονται στο ελληνικό και αγγλικό πληκτρολόγιο.
 - Εναλλάσσουν τα γράμματα από πεζά σε κεφαλαία και το αντίθετο, χωρίς να χάνουν την αρχική τοποθέτηση δαχτύλων.
 - Πληκτρολογούν με παράλληλη χρήση προγραμμάτων ανάγνωσης οθόνης.
 - Ανταποκρίνονται σε συνθήκες πληκτρολόγησης με χρονικό περιορισμό.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 0 Ε: 2 Σ: 2

2.1.Δ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα γίνεται εκτενής αναφορά στη χρήση του προφορικού και γραπτού λόγου της νέας ελληνικής και επιχειρείται η βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των καταρτιζομένων. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την προσέγγιση διαφορετικών κειμενικών ειδών, εξετάζονται γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, καθώς και άλλα δομικά στοιχεία που συνθέτουν τη νέα ελληνική γλώσσα. Ακολουθώντας την κλιμακωτή διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, όπως ισχύει στο εκπαιδευτικό σύστημα, επιδιώκεται η κατάκτηση επιμέρους γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες δεν έχουν επαρκώς κατακτηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετική εκπαιδευτική προέλευση των καταρτιζομένων. Γίνεται εκτενής αναφορά στη γραμματική της νέας ελληνικής, σε κανόνες ορθογραφίας και στη χρήση των σημείων στίξης. Επίσης, οι καταρτιζόμενοι/ες εξασκούνται στην κατανόηση και στην παραγωγή κειμένου. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στις ειδικές απαιτήσεις της προσαρμογής των κειμένων, ανάλογα με τις ανάγκες της μεταγραφής σε κώδικα Braille.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τους γραμματικούς τύπους.
- Διαχωρίζουν τα κλιτά και τα άκλιτα μέρη του λόγου για τη χρήση τους στον γραπτό λόγο.
- Εφαρμόζουν τους ορθογραφικούς κανόνες.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επιλύουν λεξιλογικές και γραμματικές ασκήσεις.
 - Εντοπίζουν την καταγωγή και το σχηματισμό των λέξεων.
 - Εισάγουν τα σημεία στίξης.
 - Ξεχωρίζουν τα ονοματικά και ρηματικά σύνολα της πρότασης.
 - Υπακούουν σε συντακτικούς κανόνες σύνθεσης της πρότασης.
 - Εφαρμόζουν συνεκτικούς κανόνες με τη χρήση διαρθρωτικών λέξεων στη δομή της παραγράφου.
 - Οργανώνουν κείμενο με την κατάλληλη δομή και τη χρήση κύριων και δευτερευουσών προτάσεων.
 - Αποδίδουν νοηματικά περιεχόμενο χρησιμοποιώντας συνώνυμες λέξεις.
 - Εφαρμόζουν τρόπους ανάπτυξης κειμένου.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.1.Ε ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τις βασικές αρχές της αγγλικής γλώσσας: το αλφάβητο, τους αριθμούς, τα μέρη του λόγου (οριστικό και αόριστο άρθρο, τα ουσιαστικά και τον τρόπο σχηματισμού του πληθυντικού αριθμού, των μετρήσιμων και των μη μετρήσιμων ουσιαστικών, των επιθέτων, των βοηθητικών ρημάτων, του ενεστώτα των ρημάτων στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση, καθώς και τις προσωπικές, δεικτικές και κτητικές αντωνυμίες). Επιπλέον, μαθαίνουν να γράφουν και να διαβάζουν με οποιοδήποτε διαθέσιμο μέσο και παράλληλα εξοικειώνονται με τους κανόνες φωνητικής γραμματικής και ορθογραφίας, με σκοπό να αναγνωρίζουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες αυτούς στον γραπτό λόγο. Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι/ες αποκτούν βασικές γνώσεις συντακτικού και γραμματικής έτσι ώστε να τους εφαρμόζουν, προκειμένου να μπορούν να σχηματίσουν μικρές προτάσεις – προφορικά και γραπτά. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια της ικανότητάς τους να διαβάζουν μικρά άγνωστα κείμενα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αποτυπώνουν το αγγλικό αλφάβητο.
- Αναγνωρίζουν τα άρθρα και τα ουσιαστικά.
- Σχηματίζουν τον ενικό και τον πληθυντικό αριθμό των ουσιαστικών.
- Διακρίνουν τα μετρήσιμα και τα μη μετρήσιμα ουσιαστικά.
- Γνωρίζουν τους αριθμούς (μονοψήφιους, διψήφιους, εκατοντάδες χιλιάδες κ.λπ.)

- Γνωρίζουν τις μέρες της εβδομάδας και τους μήνες.
 - Σχηματίζουν την ημερομηνία.
 - Μπορούν να εκφράσουν την ώρα.
 - Κλίνουν τα βοηθητικά ρήματα στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση.
 - Γνωρίζουν τις προσωπικές, κτητικές και δεικτικές αντωνυμίες.
 - Σχηματίζουν τον ενεστώτα των ρημάτων στην κατάφαση, την άρνηση και την ερώτηση.
 - Προσδιορίζουν τα ουσιαστικά χρησιμοποιώντας τα επίθετα.
 - Συντάσσουν προτάσεις εντάσσοντας τα μέρη του λόγου.
 - Διαβάζουν και να γράφουν, ακολουθώντας τους κανόνες φωνητικής ορθογραφίας, γραμματικής και συντακτικού.
 - Κατανοούν μικρά κείμενα, αντίστοιχα του γνωστικού αντικειμένου που ήδη έχουν διδαχθεί.
 - Διαβάζουν μικρά άγνωστα κείμενα.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.1.ΣΤ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν βασικά στοιχεία κινητικότητας και προσανατολισμού για τα άτομα με οπτική αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα, εφαρμόζεται εξατομικευμένη προσέγγιση ανάλογα με τις ανάγκες του/της εκπαιδευομένου/ης και το ποσοστό της υπολειπόμενης όρασής του/της. Οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να αναλύουν, να αξιολογούν και να αξιοποιούν τα ερεθίσματα μέσω των υπόλοιπων αισθήσεων. Εξοικειώνονται με ασκήσεις χωρογνωσίας και με τη χρήση νοητικών χαρτών, κατανοούν στοιχεία του περιβάλλοντος, εσωτερικού και εξωτερικού χώρου. Εξασκούνται σε τεχνικές βαδίσματος με τη χρήση λευκού μπαστουνιού, προσδιορίζοντας το σημείο εκκίνησης και προορισμού και ανταποκρίνονται σταδιακά στον αυξημένο βαθμό δυσκολίας. Επίσης, γνωρίζουν τη δυνατότητα κίνησης με το χειρισμό σκύλου-οδηγού τυφλών και ενημερώνονται σχετικά με την εκπαίδευσή του. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τεχνικές συνοδείας βλέποντα οδηγού και εξασκούνται σε επιμέρους ασκήσεις πρακτικής εφαρμογής. Τέλος, εφαρμόζουν ειδικές τεχνικές σε θέματα καθημερινότητας, π.χ. τεχνική του φαγητού με τη χρήση του ρολογιού, με σκοπό να επιτύχουν αυτόνομη και ανεξάρτητη καθημερινή διαβίωση.

● **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Αναλύουν και να αξιοποιούν τα ερεθίσματα του περιβάλλοντος με τις άλλες τους αισθήσεις.
 - Αξιοποιούν το ποσοστό της υπολειπόμενης όρασής τους.
 - Κινούνται με τη βοήθεια του λευκού μπαστουνιού σε προσδιορισμένες διαδρομές.
 - Κατανοούν τον περιβάλλοντα χώρο με την κατασκευή νοητικών χαρτών.
 - Γνωρίζουν για την εκπαίδευση και το χειρισμό του σκύλου-οδηγού τυφλών.
 - Κινούνται αυτόνομα και με ασφάλεια σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους.
 - Διασχίζουν διασταυρώσεις και διαβάσεις πεζών.
 - Χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς.
 - Ανταποκρίνονται σε θέματα καθημερινής διαβίωσης.
 - Υιοθετούν θετική στάση σχετικά με την αναπηρία τους κατακτώντας μεγαλύτερα επίπεδα αυτονομίας.
 - Εκπαιδεύουν με βιωματικό τρόπο βλέποντες οδηγούς σε τεχνικές συνοδείας.
 - Συμμετέχουν με μεγαλύτερη ασφάλεια σε κοινωνικές δράσεις.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 0 Ε: 2 Σ: 2

2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.Α ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ BRAILLE

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**
Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τους επικρατέστερους ξενόγλωσσους λογοτεχνικούς κώδικες, όπως είναι ο αγγλικός, ο γαλλικός, ο ιταλικός, ο γερμανικός και ο ισπανικός. Ξεκινώντας από την ολοκληρωμένη εκμάθηση του αγγλικού λογοτεχνικού κώδικα με το αλφάβητο, τους ενδείκτες και τα σημεία στίξης, μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τη διαφορά του από τον ελληνικό λογοτεχνικό κώδικα, έτσι ώστε να είναι σε θέση να διακρίνουν τη γλώσσα στην οποία είναι γραμμένο ένα κείμενο με το οποίο θα έρθουν σε επαφή. Έχοντας καταρτιστεί πλήρως στον αγγλικό λογοτεχνικό κώδικα, είναι σε θέση να αποτυπώνουν και να μεταγράφουν σε κώδικα Braille αγγλικά κείμενα και να ελέγχουν την ορθότητα των μεταγραμμένων κειμένων. Στη συνέχεια οι εκπαιδευόμενοι/ες προχωρούν στην εκμάθηση του γαλλικού, ιταλικού, ισπανικού και γερμανικού λογοτεχνικού κώδικα, έχοντας ως βάση τον αγγλικό και εισάγοντας τα διαφορετικά σύμβολα και ενδείκτες που προϋποθέτει καθεμία από τις παραπάνω γλώσσες. Τέλος, διδάσκονται την ειδική συμβολογραφία που χρησιμοποιείται για το διαχωρισμό ξενόγλωσσων λέξεων ή αποσπασμάτων μέσα στο ελληνικό κείμενο.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Γνωρίζουν το αγγλικό αλφάβητο.
- Εισάγουν τους ενδείκτες και τα σημεία στίξης.
- Μεταγράφουν κείμενα στον αγγλικό λογοτεχνικό κώδικα.
- Διαβάζουν αγγλικά κείμενα χρησιμοποιώντας τις τεχνικές ανάγνωσης.
- Ελέγχουν την ορθότητα μεταγραφής σε κώδικα Braille οποιουδήποτε αγγλικού κειμένου.
- Γνωρίζουν τον γαλλικό λογοτεχνικό κώδικα και τις διαφορές του από τον αγγλικό.
- Αποτυπώνουν τους τόνους, τα σημεία στίξης και τους ενδείκτες.
- Αναγνωρίζουν τον ιταλικό λογοτεχνικό κώδικα.
- Διακρίνουν τον ισπανικό λογοτεχνικό κώδικα.
- Αναγνωρίζουν τον γερμανικό λογοτεχνικό κώδικα.
- Αντιλαμβάνονται τα ξενόγλωσσα αποσπάσματα σε ένα ελληνικό κείμενο με τη χρήση της ειδικής συμβολογραφίας.
- Εισάγουν την ειδική συμβολογραφία για να διαχωρίσουν το ξενόγλωσσο τμήμα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θ:1 Ε:3 Σ:4

2.2.B ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι εξοικειώνονται με τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου (γνωρίζοντας τις βασικές τους δυνατότητες), επεξεργάζονται και δημιουργούν αρχεία κειμένου. Παράλληλα, μορφοποιούν το κείμενο ανάλογα με τις εκάστοτε προτιμήσεις, εφαρμόζοντας την αντίστοιχη σελιδοποίηση. Επίσης, πλοηγούνται και χειρίζονται το μενού των προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου, επιλέγοντας τις κατάλληλες ρυθμίσεις. Δημιουργούν και επεξεργάζονται πίνακες, εφαρμόζοντας την επιθυμητή μορφοποίηση. Επιπλέον, ρυθμίζουν τα περιθώρια –σύμφωνα με τις ανάγκες– και τροποποιούν το κείμενο είτε συνολικά είτε σε επιμέρους τμήματα. Μαθαίνουν να μετακινούν τμήματα του κειμένου ή σελίδες και να τις επανατοποθετούν στο επιθυμητό σημείο. Τέλος, εφαρμόζουν την on line επεξεργασία σε συνεργατικό περιβάλλον εργασίας, εφαρμόζοντας πρακτικές διαμόρφωσης σελίδας, εισαγωγής και επεξεργασίας παραγράφων, συμβόλων και ειδικών χαρακτήρων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Δημιουργούν και να επεξεργάζονται αρχεία κειμένου, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες συντομεύσεις.
 - Πλοηγούνται σε αρχεία κειμένου.
 - Τροποποιούν ολόκληρο ή μέρος του περιεχομένου του κειμένου.
 - Εφαρμόζουν επιλογές μορφοποίησης στα κείμενα.
 - Επεξεργάζονται τη σελιδοποίηση.
 - Τροποποιούν τις ρυθμίσεις περιθωρίων.
 - Εφαρμόζουν αλλαγές στη γραμματοσειρά και στα χαρακτηριστικά της (μέγεθος, χρώμα κ.λπ.).
 - Εισάγουν και να δημιουργούν πίνακες.
 - Πλοηγούνται στους πίνακες με τις κατάλληλες συντομεύσεις.
 - Προσθέτουν και να αφαιρούν στήλες και γραμμές στους πίνακες.
 - Αλλάζουν, να προσθέτουν και να αφαιρούν περιεχόμενο από τα κελιά των πινάκων.
 - Εισάγουν και να επεξεργάζονται κεφαλίδες, υποσέλιδα και παραπομπές.
 - Εισάγουν και να χρησιμοποιούν σύμβολα και ειδικούς χαρακτήρες.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ:2 Ε:2 Σ:4

2.2.Γ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη μαθησιακή αυτή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τις συσκευές και τα μηχανήματα που αποτελούν τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό του ειδικού τυπογραφείου Braille, τις δυνατότητες που έχει κάθε συσκευή και τις λειτουργίες της. Συγχρόνως, εκπαιδεύονται ώστε να μπορούν να επιλύσουν κάποια από τα πιο απλά και συνηθέστερα προβλήματα που τυχόν προκύπτουν κατά τη χρήση τους. Αναλυτικότερα, ξεκινούν μαθαίνοντας να εκτυπώνουν, να σκανάρουν και να βγάζουν φωτοαντίγραφα σε πολυμηχάνημα. Στη συνέχεια, εκπαιδεύονται στη ρύθμιση και στο χειρισμό των ειδικών εκτυπωτών Braille. Πραγματοποιούν ακόμη όλα τα βήματα της τροφοδοσίας του μηχανήματος, της παρακολούθησης της διαδικασίας εκτύπωσης και του διαχωρισμού των εκτυπωμένων σελίδων. Έχοντας ολοκληρώσει τη διαδικασία της εκπαίδευσης, οι εκπαιδευόμενοι/ες αναλαμβάνουν την ολοκληρωμένη εκτύπωση εντύπων. Επίσης, εκπαιδεύονται στη διαδικασία ανάγλυφης εκτύπωσης-αποτύπωσης σχημάτων στο P1af (μηχάνημα εκτύπωσης μικροκαψουλικού χαρτιού). Τέλος, καταρτίζονται στο χειρισμό της θερμοφόρμας, του μηχανήματος κοπής και των συσκευών συρραφής, διάτρησης και βιβλιοδεσίας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Χειρίζονται το πολυμηχάνημα εκτύπωσης.
 - Παράγουν φωτοαντίγραφα.
 - Ρυθμίζουν τον εκτυπωτή Braille.
 - Τροφοδοτούν τον εκτυπωτή Braille.
 - Παρακολουθούν και ελέγχουν τη διαδικασία της εκτύπωσης.
 - Παρεμβαίνουν επιλύοντας προβλήματα.
 - Διαχωρίζουν τις σελίδες.
 - Χειρίζονται το μαχαίρι κοπής χαρτιού.
 - Πραγματοποιούν τη συρραφή.
 - Γνωρίζουν τη λειτουργία του μηχανήματος P1af (μηχάνημα εκτύπωσης μικροκαψουλικού χαρτιού).
 - Χειρίζονται τη θερμοφόρμα.
 - Ρυθμίζουν τη συσκευή διάτρησης.
 - Χρησιμοποιούν όλα τα υλικά βιβλιοδεσίας.
 - Επιλύουν προβλήματα του υλικοτεχνικού εξοπλισμού.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ:2 Ε:2 Σ:4

2.2.Δ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες μέσα από την επεξεργασία διαφορετικών κειμενικών ειδών, με εργαλείο το κείμενο, τη σημαίνουσα μονάδα της γλώσσας, ως το σύνολο φράσεων που απαρτίζει ολοκληρωμένο νόημα και συνιστά ένα οριοθετημένο κοινωνικό μήνυμα. Γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες κατηγορίες κειμένων, οι οποίες αποτελούν δείκτες του συνόλου κοινωνικών περιστάσεων, ως ενδεδειγμένος τρόπος στη προσέγγιση διδασκαλίας της γλώσσας στην εκπαίδευση ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα, οι καταρτιζόμενοι/ες διερευνούν διαφορετικά είδη κειμένων, όπως το δοκίμιο, το άρθρο, η διαφήμιση, το διήγημα, η ακαδημαϊκή διάλεξη, η συνέντευξη, η έκθεση ιδεών, οι οδηγίες χρήσης ενός αντικειμένου, οι συνταγές μαγειρικής, το μάθημα σε μια τάξη (της ιστορίας, της φυσικής κ.λπ.). Προσεγγίζουν διαφορετικά πεδία γνώσης, διαφορετικής μορφής, περιεχομένου, ύφους και δομής. Μέσα από τη διαδικασία γλωσσικών και νοηματικών ασκήσεων, επιδιώκεται η κατανόηση και η απόδοση νοημάτων και ιδεών, πέρα από απλούς γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες ορισμένης δομής. Σε αυτό το πλαίσιο οι εκπαιδευόμενοι/ες, κατανοώντας απόλυτα το περιεχόμενο, μπορούν να αποδίδουν απόλυτα τις πληροφορίες του περιεχομένου ενός εντύπου, προσαρμόζοντας τις τεχνικές μεταγραφής σε κώδικα Braille.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ικανοί/ές να:

- Γνωρίζουν τα διαφορετικά κειμενικά είδη και τους κανόνες που τα διέπουν.
 - Διακρίνουν τον τρόπο οργάνωσης και δόμησης των πληροφοριών σε ένα κείμενο.
 - Παράγουν και να συνθέτουν κείμενα αντλώντας πληροφορίες από την επικαιρότητα.
 - Επιλύουν ασκήσεις γραμματικών και λεξιλογικών επιλογών.
 - Γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των κατηγοριών του δοκιμίου (δομή, σκοπός και γλώσσα).
 - Γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του επιστημονικού άρθρου (δομή, σκοπός και κοινό στο οποίο απευθύνεται).
 - Ανταποκρίνονται σε γραπτές ασκήσεις για κάθε κατηγορία κειμένων και υποκατηγορία αυτών.
 - Γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πραγματείας (συστηματική διερεύνηση του θέματος και δέκτης).
 - Συντάσσουν επιστολή ακολουθώντας την ενδεδειγμένη δομή (χαιρετισμός, προσφώνηση, θεματολογία και αποφώνηση).
 - Μεταγράφουν ένα φυλλάδιο παρουσίασης προϊόντος, μεταφέροντας το σύνολο των πληροφοριών σε κώδικα Braille.
 - Παράγουν ένα κείμενο, μεταγράφοντας τα δομικά στοιχεία και εμπλουτίζοντάς το, όταν αυτό απαιτείται.
 - Περιγράφουν με σαφήνεια και ακρίβεια μια συνθήκη.
 - Χρησιμοποιούν στοχευμένες περιγραφές διατυπώνοντας κατάλληλες εκφράσεις.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.2.Ε ΑΓΓΛΙΚΑ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες αποκτούν μια βαθύτερη και ολοκληρωμένη γνώση των βασικών αρχών της αγγλικής γλώσσας. Πιο συγκεκριμένα, έρχονται σε επαφή με το διεθνές φωνητικό αλφάβητο και εξασκούνται στον γραπτό και τον προφορικό λόγο, εμπλουτίζοντας το λεξιλόγιό τους. Γνωρίζουν τους βασικότερους χρόνους των ρημάτων, απλό ενεστώτα και ενεστώτα διαρκείας, μέλλοντα, αόριστο, παρατατικό και παρακείμενο, πώς αυτοί σχηματίζονται στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση, τις διαφορές τους καθώς και πώς χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, οι καταρτιζόμενοι/ες προσδιορίζουν τα ουσιαστικά, χρησιμοποιώντας τα επίθετα στον κατάλληλο βαθμό, και σχηματίζουν ερωτηματικές προτάσεις, επιλέγοντας τα κατάλληλα ερωτηματικά, επιρρήματα και αντωνυμίες. Τέλος, σχηματίζουν επιρρήματα, χρησιμοποιώντας τα επίθετα, και τα εντάσσουν στις προτάσεις, ακολουθώντας τους συντακτικούς

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κανόνες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αντιστοιχίζουν τα γράμματα του αγγλικού αλφαβήτου με τις λέξεις του διεθνούς φωνητικού αλφαβήτου.
- Σχηματίζουν τον ενεστώτα διαρκείας στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση.
- Διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ του ενεστώτα και του ενεστώτα διαρκείας.
- Μεταφέρουν τα ρήματα στον παρακείμενο στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση.
- Αξιοποιούν τα βοηθητικά ρήματα για το σχηματισμό του ενεστώτα διαρκείας και του παρακείμενου.
- Σχηματίζουν τον αόριστο των βοηθητικών ρημάτων στην κατάφαση, την ερώτηση και την άρνηση.
- Σχηματίζουν τον παρατατικό των ρημάτων στην κατάφαση, στην ερώτηση και στην άρνηση.
- Επιλέγουν τις κατάλληλες λέξεις-κλειδιά.
- Σχηματίζουν τον μέλλοντα των ρημάτων στην κατάφαση, στην ερώτηση και στην άρνηση.
- Προσδιορίζουν τα ουσιαστικά, επιλέγοντας τα επίθετα.
- Σχηματίζουν τους βαθμούς των επιθέτων.
- Παράγουν επιρρήματα βασιζόμενοι/ες στα επίθετα και να διακρίνουν τη διαφορά τους.
- Δημιουργούν ερωτηματικές προτάσεις χρησιμοποιώντας τις αντίστοιχες λέξεις-κλειδιά.
- Γράφουν και να κατανοούν κείμενα που αντιστοιχούν στο γνωστικό τους επίπεδο.
- Διαβάζουν με ευχέρεια μικρά κείμενα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.2.ΣΤ ΤΕΧΝΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τα τεχνικά βοηθήματα που χρησιμοποιούνται από τα άτομα με οπτική αναπηρία για την ασφαλή μετακίνηση, την ανάγνωση εγγράφων και την καθημερινή διαβίωση. Πιο συγκεκριμένα, διαχωρίζουν τους διαφορετικούς τύπους και τα ύψη των μπαστουνιών ανάλογα με το υλικό κατασκευής και τη χώρα προέλευσής τους. Γνωρίζουν τα ροδάκια, τη χρησιμότητά τους και τον τρόπο προσαρμογής τους στα

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μπαστούνια ανάλογα με την επιλογή του/της εκάστοτε χρήστη/τριας. Εκπαιδεύονται επίσης στη ρύθμιση και τη χρήση των συσκευών για άτομα με μειωμένη όραση, όπως είναι οι μεγεθυντικοί φακοί και συσκευές ψηφιακής μεγέθυνσης. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τα βοηθήματα καθημερινής διαβίωσης των ατόμων με οπτική αναπηρία στον τομέα του ελέγχου της υγείας, με την ψηφιακή αποθήκευση πληροφοριών και τη χρήση ετικετογράφων. Εκπαιδεύονται στη χρήση των εφαρμογών πλοήγησης αναγνώρισης χρωμάτων και των ψηφιακών βοηθών. Τέλος, έχοντας μια ολοκληρωμένη γνώση των τεχνικών βοηθημάτων, αναζητούν, ενημερώνονται και αξιολογούν τα νέα προϊόντα που κυκλοφορούν στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τους διαφορετικούς τύπους μπαστουνιών ανάλογα με την προέλευση και το υλικό κατασκευής τους.
- Διακρίνουν τις διαφορές στα διαθέσιμα ροδάκια και εξαρτήματα.
- Αντικαθιστούν τα ροδάκια και τα λάστιχα.
- Χειρίζονται και να ρυθμίζουν κατάλληλα τους ψηφιακούς μεγεθυντικούς φακούς ως προς τη μεγέθυνση και την επιλογή της κατάλληλης αντίθεσης για τη βέλτιστη χρήση τους από τα άτομα με μειωμένη όραση.
- Χειρίζονται ομιλούντα και Braille βοηθήματα, όπως ζυγαριές σώματος και κουζίνας, πιεσόμετρα, σακχαρόμετρα και ρολόγια.
- Χρησιμοποιούν ανάγλυφες μεζούρες, χάρακες και κάρτες αναγνώρισης χρημάτων.
- Μαρκάρουν αντικείμενα με τη χρήση ανάγλυφων κουκίδων, ετικετογράφων και ετικετών nfc.
- Αποθηκεύουν ηχητικές πληροφορίες σε ετικέτες pen friend, nfc.
- Αξιοποιούν τις κατάλληλες εφαρμογές για την αναγνώριση χρωμάτων και αντικειμένων.
- Επιλέγουν τον κατάλληλο ψηφιακό βοηθό ή εφαρμογή για την αναγνώριση αντικειμένων και την ανάγνωση εγγράφων.
- Πλοηγούνται με τη βοήθεια ψηφιακών χαρτών και εφαρμογών.
- Αναζητούν, να ενημερώνονται και να αξιολογούν τα νέα προϊόντα που κυκλοφορούν στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θ: 0 Ε: 2 Σ: 2

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΕΜΕΤΗ – ΣΥΜΒΟΛΟΓΡΑΦΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην παρούσα μαθησιακή ενότητα γίνεται αναφορά στον κώδικα Nemeth, ο οποίος είναι ο επίσημος κώδικας Braille για τις μαθηματικές παραστάσεις και τους συμβολισμούς για τις θετικές επιστήμες. Με τη χρήση του κώδικα μπορούν να μεταγραφούν σε Braille όλα τα πεδία των μαθηματικών εκφράσεων, όπως αριθμητική, άλγεβρα, γεωμετρία (χωρίς το σχεδιασμό σχημάτων), τριγωνομετρία, διαφορικό λογισμικό και σύγχρονα μαθηματικά ερευνητικού επιπέδου. Οι εκπαιδευόμενοι/ες εξασκούνται στη μεταγραφή χρησιμοποιώντας ειδικά σύμβολα και ενδείκτες, που επιτρέπουν την ακριβή απόδοση των μαθηματικών εκφράσεων. Ο κώδικας Nemeth μπορεί να αναπαραχθεί με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων σε ηλεκτρονικό κείμενο. Διαφοροποιείται ως προς τον λογοτεχνικό κώδικα με τη χρήση αριθμητικού ενδείκτη για αριθμούς και σύμβολα. Επίσης, η χωρική διάταξη και οι κάθετες πράξεις, καθώς επίσης οι ειδικοί συμβολισμοί σχημάτων (όπως βέλος κ.ά.), αναγνωρίζονται σε διαφορετικό εννοιολογικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο της συμβολογραφίας των θετικών επιστημών, γίνεται αναφορά και σε άλλους τρόπους αρίθμησης, όπως η λατινική αρίθμηση, που βασίζεται στο λατινικό αλφάβητο με τη χρήση του αγγλικού ενδείκτη. Τέλος, γίνεται εκτενής αναφορά στα ειδικά σύμβολα για τη μεταγραφή των τύπων της χημείας και άλλων επιστημονικών συμβολισμών, όπως ορίζεται από τις προδιαγραφές που έχουν αποτυπωθεί σε διεθνές εκπαιδευτικό πλαίσιο.

● **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χρησιμοποιούν ειδικά μαθηματικά σύμβολα σε μαθηματικές πράξεις.
- Αναγνωρίζουν ενδείκτες για τη μεταγραφή μαθηματικών εκφράσεων.
- Χρησιμοποιούν ειδικούς συμβολισμούς για την αποτύπωση της γεωμετρίας.
- Εισάγουν ειδικούς συμβολισμούς στα προς εκτύπωση κείμενα μεταγραφής.
- Οριοθετούν τα διαφορετικά πεδία.
- Μεταγράφουν μαθηματικές εκφράσεις με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων σε ηλεκτρονικό κείμενο.
- Μετατρέπουν το ηλεκτρονικό κείμενο και να το εκτυπώνουν σε έντυπο Braille.
- Χρησιμοποιούν ενδείκτες που διαφοροποιούν τον λογοτεχνικό από τον μαθηματικό κώδικα.
- Εφαρμόζουν και άλλους τρόπους αρίθμησης (π.χ. λατινική αρίθμηση).
- Αποτυπώνουν τύπους χημείας και άλλα επιστημονικά σύμβολα.

● **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.3.B ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ, ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

• Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τη δημιουργία και επεξεργασία υπολογιστικών φύλλων, τη χρήση του διαδικτύου και τη διαχείριση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Αναλυτικότερα, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να δημιουργούν υπολογιστικά φύλλα και υπολογιστικά βιβλία. Εξασκούνται στη διαχείριση και τροποποίηση των υπολογιστικών φύλλων και στην αναπροσαρμογή των υπολογιστικών βιβλίων. Εφαρμόζουν συντομεύσεις πλοήγησης σε κελιά, γραμμές και στήλες και επεξεργάζονται δεδομένα. Καταχωρούν, μορφοποιούν και επεξεργάζονται τα δεδομένα στα αντίστοιχα κελιά, είτε πρόκειται για αριθμούς είτε για κείμενο. Προετοιμάζουν το αρχείο με τρόπο τέτοιο, ώστε να είναι κατάλληλο για εκτύπωση. Γνωρίζουν τη χρήση του διαδικτύου και εξασκούνται σε αυτή χρησιμοποιώντας πλοήγηση μέσω συντομεύσεων με τα ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης. Μαθαίνουν να διαχειρίζονται και να πλοηγούνται σε ψηφιακές πλατφόρμες καταχώρησης και λήψης αιτημάτων και παραγγελιών, να δημιουργούν λογαριασμούς χρηστών σε αυτές και να διαχειρίζονται τις παραγγελίες και τα αιτήματα, παρέχοντας απαντήσεις στους πελάτες. Οι καταρτιζόμενοι/ες εξοικειώνονται επίσης με τη χρήση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης. Γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εφαρμογές ζωντανής συνομιλίας live-chat, τόσο κειμενικές όσο και φωνητικές. Χρησιμοποιούν εφαρμογές απάντησης μηνυμάτων μέσω φωνητικής υπαγόρευσης, όπου αυτό είναι εφικτό. Διαχειρίζονται την ηλεκτρονική αλληλογραφία τόσο από το web όσο και με τη χρήση εφαρμογών διαχείρισης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Αξιολογούν και χρησιμοποιούν εφαρμογές που πληρούν τα πρότυπα προσβασιμότητας με τα προγράμματα ανάγνωσης οθόνης.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Δημιουργούν υπολογιστικά βιβλία και να εισάγουν φύλλα σε αυτά.
- Παραμετροποιούν τη σειρά των υπολογιστικών φύλλων ανάλογα με τις απαιτήσεις του περιεχομένου.
- Πλοηγούνται στα κελιά, στις γραμμές και τις στήλες χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες συντομεύσεις.
- Καταχωρούν κειμενικά ή αριθμητικά δεδομένα στα κελιά.
- Τροποποιούν τη θέση των κελιών, των γραμμών και των στηλών ανάλογα με τις απαιτήσεις του περιεχομένου.
- Χρησιμοποιούν φυλλομετρητές ιστού.

- Πλοηγούνται σε ιστοσελίδες χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες συντομεύσεις.
 - Εξοικειώνονται με τη χρήση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης.
 - Χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαχείρισης αιτημάτων και παραγγελιών.
 - Χειρίζονται εφαρμογές διαδικτυακών συνομιλιών και τηλεδιασκέψεων.
 - Ανταποκρίνονται στη χρήση προγραμμάτων online αποθήκευσης (cloud).
 - Διαχειρίζονται την ηλεκτρονική αλληλογραφία, τόσο από το web όσο και με τη χρήση εφαρμογών διαχείρισης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.
 - Δημιουργούν και να χρησιμοποιούν ομάδες επαφών και email.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 2 Σ: 4

2.3.Γ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τη διαδικασία αξιολόγησης και προσαρμογής των προς εκτύπωση αντικειμένων, ώστε να είναι έτοιμα για Braille εκτύπωση. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τους τρόπους προσαρμογής των προς εκτύπωση αρχείων. Επιλέγουν τις κατάλληλες εφαρμογές εκτύπωσης, αφού έχουν αξιολογήσει την προσβασιμότητά τους. Χρησιμοποιούν την αντίστοιχη εφαρμογή ανάλογα με το προς εκτύπωση υλικό. Επιλέγουν τον κατάλληλο τύπο εκτύπωσης ρυθμίζοντας τις παραμέτρους των ειδικών λογισμικών μετατροπής κειμένου σε κώδικα Braille. Χειρίζονται το μενού των εφαρμογών και σελιδοποιούν το αρχείο εξασφαλίζοντας την επιτυχή ολοκλήρωση της εκτύπωσης και του μετέπειτα διαχωρισμού των βιβλίων σε τόμους, όταν αυτό απαιτείται. Κατανέμουν το εκτυπώσιμο υλικό σε αρχεία –όπου αυτό είναι αναγκαίο– για να διευκολυνθούν οι εργασίες εκτύπωσης και ταξινόμησης σελίδων. Φροντίζουν την αναγλυφοποίηση των εικόνων, όταν το περιεχόμενο του υλικού το απαιτεί. Ταξινομούν τις ανάγλυφες εικόνες και το περιεχόμενο σε αντιστοιχία με το εκτυπωμένο στον κώδικα Braille υλικό. Χειρίζονται όλους τους τύπους Braille εκτυπωτών, γνωρίζοντας να χρησιμοποιούν το μενού τους. Τοποθετούν και προσαρμόζουν το χαρτί στους ειδικούς Braille εκτυπωτές, επιλέγοντας διαφορετικό τύπο χαρτιού, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την εκτύπωση.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Γνωρίζουν τα ειδικά λογισμικά μετατροπής κειμένου σε Braille.
 - Χειρίζονται και να παραμετροποιούν τις ρυθμίσεις των λογισμικών μεταγραφής στον κώδικα Braille.
 - Σελιδοποιούν το προς εκτύπωση υλικό.
 - Τμηματοποιούν το υλικό σε αρχεία.
 - Μετατρέπουν τις εικόνες σε ανάγλυφες χρησιμοποιώντας το μηχάνημα riaf.
 - Χρησιμοποιούν τους εκτυπωτές Braille.
 - Τροποποιούν τις ρυθμίσεις εκτύπωσης από το μενού των εκτυπωτών.
 - Τοποθετούν το χαρτί στον εκτυπωτή Braille, αφού επιλέξουν τον κατάλληλο τύπο, ανάλογα με τις ανάγκες εκτύπωσης.
 - Ρυθμίζουν τα περιθώρια εκτύπωσης.
 - Επιλέγουν τον τύπο εκτύπωσης, ανάλογα με τις ανάγκες του αποδέκτη.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 0 Ε: 5 Σ: 5

2.3.Δ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην παρούσα μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες αποκτούν τη θεωρητική γνώση και την πρακτική κατάρτιση σχετικά με τις δημόσιες σχέσεις και τις τεχνικές αναζήτησης εργασίας. Αρχικά, γίνεται εκτενής αναφορά στα είδη επιχειρήσεων και στο ρόλο τους στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι τύποι διοίκησης των οργανώσεων και οργανισμών για διάφορες εργασιακές ομάδες. Στον τομέα της επικοινωνίας, γίνεται διαχωρισμός της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη πολιτισμικές και κάθε είδους διαφορές. Οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να αναλύουν το ρόλο του μηνύματος και τη διάδοσή του, καθώς και τρόπους μέτρησης της αντίδρασης του κοινού στο οποίο απευθύνεται το μήνυμα, μέσω ερωτήσεων κλειστού και ανοιχτού τύπου. Εντοπίζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές με τους όρους της προώθησης και της διαφήμισης, ενώ παρουσιάζονται μελέτες και έρευνες κοινού και αποτελέσματος μέσα από ερωτηματολόγια, δείγματα και συνεντεύξεις. Σε πρακτικό επίπεδο, οι καταρτιζόμενοι/ες εξασκούνται σε δεξιότητες προώθησης των προσόντων τους, στη δημιουργία προφίλ σε πλατφόρμες επαγγελματιών (π.χ. LinkedIn), στη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, συστατικής επιστολής και στην παρουσίασή τους σε επαγγελματική συνέντευξη.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Γνωρίζουν τα είδη των επιχειρήσεων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διακρίνουν τις διαφορές στον τρόπο διοίκησης των οργανώσεων και οργανισμών.
 - Αναλύουν το μήνυμα της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
 - Αξιοποιούν τις πληροφορίες από τις έρευνες κοινού.
 - Υιοθετούν θετική στάση κατανοώντας πολιτισμικές και άλλες διαφορές.
 - Επεξεργάζονται τις πληροφορίες από τα αποτελέσματα ερευνών.
 - Εφαρμόζουν θετικές πρακτικές προώθησης του εαυτού τους και των προσόντων τους.
 - Συντάσσουν το βιογραφικό τους σημείωμα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα (Eurorpass).
 - Ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μιας συνέντευξης με σκοπό την εργασία.
 - Εγγράφονται σε πλατφόρμες ανάλογα με το επαγγελματικό τους προφίλ.
 - Αναζητούν εργασία στο διαδίκτυο σε ηλεκτρονικές σελίδες.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.3.Ε ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της βιβλιοδεσίας των μεταγραμμένων εντύπων με τη χρήση ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού. Πιο συγκεκριμένα, διαμορφώνουν τη σελιδοποίηση του παραγόμενου υλικού ανάλογα με το είδος του γνωστικού αντικειμένου και τις απαιτήσεις του, έτσι ώστε να είναι εύχρηστο από τον αναγνώστη με οπτική αναπηρία. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να διαχωρίζουν τον αριθμό των τόμων, προκειμένου να μην υπάρχει μεγάλη διαφορά στον αριθμό των σελίδων, αλλά και να ακολουθείται νοηματικά η δομή του περιεχομένου σύμφωνα με το αρχικό κείμενο. Επιπλέον, διδάσκονται πώς να ορίζουν το μέγεθος, το είδος και τον προσανατολισμό του χαρτιού το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για το τελικό προϊόν, δηλαδή το βιβλίο σε κώδικα Braille. Στη συνέχεια, εκπαιδεύονται στη χρήση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού για την υλοποίηση της διάτρησης, της συρραφής του χαρτιού κ.ά. Στο τελικό στάδιο, ολοκληρώνοντας τη διαδικασία, γνωρίζουν πώς να επιλέγουν το κατάλληλο εξώφυλλο και οπισθόφυλλο, καθώς και να εφαρμόζουν τις τεχνικές βιβλιοδεσίας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χρησιμοποιούν τον κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό βιβλιοδεσίας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Σελιδοποιούν το προς εκτύπωση υλικό ανάλογα με το είδος του γνωστικού αντικειμένου.
 - Διαμορφώνουν το περιεχόμενο της σελίδας λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και τη μορφή του κειμένου.
 - Επιλέγουν το είδος του χαρτιού.
 - Προβαίνουν στην προτιμότερη επιλογή μεγέθους του χαρτιού.
 - Επιλέγουν τον προσανατολισμό του χαρτιού προς εκτύπωση.
 - Καθορίζουν τον αριθμό των τόμων.
 - Μορφοποιούν το εξώφυλλο.
 - Προσαρμόζουν εξώφυλλο και οπισθόφυλλο.
 - Πραγματοποιούν τη διάτρηση των εκτυπωμένων σελίδων.
 - Συρράπτουν τα έντυπα.
 - Εφαρμόζουν την κατάλληλη τεχνική βιβλιοδεσίας.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 0 Ε: 2 Σ: 2

2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A ΜΟΥΣΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΚΩΔΙΚΑ BRAILLE

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην παρούσα μαθησιακή ενότητα γίνεται εκτενής αναφορά στην εκμάθηση των συμβόλων που αποτελούν τη μουσικογραφία για άτομα με οπτική αναπηρία. Ως μουσικογραφία ορίζεται η αποτύπωση ειδικών συμβόλων σε κώδικα Braille, όπως και όλων των συμβολισμών και των πληροφοριών που εμπεριέχονται στο πεντάγραμμα, το οποίο αποτελεί το βασικό μουσικό κείμενο για τους βλέποντες. Λόγω της συγκεκριμένης δομής και διάταξης του πενταγράμμου, δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθούν ανάγλυφα τα σύμβολα, καθώς αυτά χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα και μεγάλο όγκο. Οι εκπαιδευόμενοι/ες στη μουσικογραφία χρησιμοποιούν τα γράμματα του λατινικού και του ελληνικού αλφάβητου σε κώδικα Braille προκειμένου να αναπαραστήσουν τις νότες, τις αξίες, τα διαστήματα, τους γνώμονες κ.λπ. Με αυτό τον τρόπο, μεταγράφουν και διαβάζουν τα μουσικά κομμάτια σε ροή κειμένου αλλά σε διαφορετικό εννοιολογικό πλαίσιο. Επιπλέον, μαθαίνουν και χρησιμοποιούν για την επεξεργασία των κομματιών κατάλληλα προγράμματα για τη μεταγραφή υλικού σε ηλεκτρονικό κείμενο. Έτσι, μεταγράφουν κείμενα για την εκμάθηση μουσικών οργάνων, θεωρίας, σολφέζ και φωνητικών ασκήσεων. Επίσης, εκτός από τη μουσικογραφία της ευρωπαϊκής μουσικής, γνωρίζουν και τη σημειογραφία της βυζαντινής μουσικής. Με αυτό τον τρόπο, ο/η μεταγραφέας και ο/η τυπογράφος μουσικών κειμένων αποτυπώνουν και ελέγχουν την πιστότητα, την ακρίβεια και την ποιοτική μεταγραφή των μουσικών κομματιών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τους ειδικούς συμβολισμούς Braille της μουσικής.
- Εντάσσουν αυτά τα σύμβολα σε κείμενο μουσικογραφίας για σπουδαστές/τριες με αναπηρία όρασης.
- Αντιστοιχίζουν τις έννοιες και τα σημεία των μουσικών συμβόλων.
- Ρυθμίζουν τις παραμέτρους στα ειδικά προγράμματα του υπολογιστή για την παραγωγή κειμένων μουσικογραφίας.
- Αποτυπώνουν ξεκάθαρα σε ροή κειμένου μουσικά κομμάτια.
- Σελιδοποιούν τα μουσικά κείμενα ανάλογα με το περιεχόμενο σε ροή κειμένου.
- Χρησιμοποιούν ειδικά προγράμματα προσαρμογής μουσικών κειμένων για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.
- Ελέγχουν την πιστότητα και την ακρίβεια των μεταγραμμένων εντύπων.
- Γνωρίζουν και τη σημειογραφία της βυζαντινής μουσικής.
- Χρησιμοποιούν τα μεταγραμμένα έντυπα για την εκμάθηση οργάνων, θεωρίας, σολφέζ και φωνητικών ασκήσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θ: 1 Ε: 5 Σ: 6

2.4.B ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΟΥ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν τους τρόπους μεταγραφής υλικού –είτε από ψηφιακή είτε από έντυπη μορφή– στον κώδικα Braille. Αναλυτικότερα, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν τις αρχές μεταγραφής υλικού στον κώδικα Braille. Εξοικειώνονται με τη σάρωση έντυπων κειμένων, εκπαιδεύονται στην προσαρμογή και την απλοποίηση του περιεχομένου, όπου αυτό απαιτείται. Μαθαίνουν να χειρίζονται λογισμικά οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR) και να μετατρέπουν αρχεία που είναι σαρωμένα ως εικόνα σε επεξεργάσιμο κείμενο. Εξοικειώνονται με την επεξεργασία σαρωμένων αρχείων και αρχείων που έχουν μετατραπεί σε κειμενική μορφή. Μαθαίνουν ακόμη να προσαρμόζουν τους πίνακες, ώστε το περιεχόμενό τους να μπορεί να αποτυπωθεί στον κώδικα Braille. Χρησιμοποιούν λογισμικά μετατροπής αρχείων, προκειμένου να είναι σε θέση να αλλάζουν τη μορφή των προς εκτύπωση αρχείων, επιτυγχάνοντας τη μέγιστη συμβατότητα με τα ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης και τη μεταγραφή σε Braille. Εκπαιδεύονται στην απομόνωση των γραφικών που περιέχονται στο προς εκτύπωση υλικό και στην αξιολόγηση δυνατότητας ανάγλυφης αποτύπωσης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Γνωρίζουν τις αρχές μεταγραφής υλικού στον κώδικα Braille.
 - Αξιοποιούν τις εφαρμογές οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR).
 - Σαρώνουν έντυπο περιεχόμενο και να το μετατρέπουν σε επεξεργάσιμη μορφή.
 - Μετατρέπουν τα αρχεία εικόνων που περιέχουν κείμενο σε επεξεργάσιμα κείμενα χρησιμοποιώντας εφαρμογές οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων.
 - Επεξεργάζονται το σαρωμένο κείμενο.
 - Προσαρμόζουν το προς εκτύπωση περιεχόμενο, ώστε να πετύχουν την καλύτερη δυνατή αποτύπωση στον κώδικα Braille.
 - Προσαρμόζουν το περιεχόμενο των πινάκων, ώστε να καταστεί εφικτή η Braille εκτύπωση.
 - Αλλάζουν τη μορφή των προς εκτύπωση αρχείων, επιτυγχάνοντας τη μέγιστη συμβατότητα με τα ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης και τη μεταγραφή σε Braille.
 - Απομονώνουν τα γραφικά στοιχεία των αρχείων.
 - Μετατρέπουν τα γραφικά από οπτικά σε απτικά.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 0 Ε: 8 Σ: 8

2.4.Γ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες επιμορφώνονται ως προς τη διαμόρφωση ασφαλούς χώρου εργασίας, την αποφυγή και την αντιμετώπιση ατυχημάτων και τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Πιο συγκεκριμένα, γνωρίζουν το θεσμό και το ρόλο του/της τεχνικού ασφαλείας και τις αρμοδιότητές του/της στους χώρους εργασίας. Στη συνέχεια εκπαιδεύονται στον τρόπο διαμόρφωσης του εργασιακού περιβάλλοντος, με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποφυγή κινδύνων πρόκλησης ατυχημάτων, καθώς και τον τρόπο αντιμετώπισής τους. Γνωρίζουν και επιμελούνται τι πρέπει να περιέχει το φαρμακείο της επιχείρησης. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες είναι σε θέση να παρέχουν τις πρώτες βοήθειες σε τραυματισμούς, π.χ. μώλωπες, εκδορές, αιμορραγίες, ρινορραγίες, λιποθυμικά επεισόδια και κακώσεις. Ακόμη, εκπαιδεύονται στην καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση και την αντιμετώπιση της πνιγμονής. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευσή τους στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, όπως καταστάσεις σεισμού, πυρκαγιάς και πλημμύρας, με την εφαρμογή των αντίστοιχων πρακτικών ασκήσεων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν το ρόλο του/της τεχνικού ασφαλείας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Διαμορφώνουν ασφαλές περιβάλλον στο χώρο εργασίας.
 - Γνωρίζουν τους κανόνες πυρασφάλειας.
 - Χειρίζονται τα πυροσβεστικά μέσα.
 - Αποφεύγουν τους κινδύνους πρόκλησης ατυχημάτων.
 - Αντιμετωπίζουν τα ατυχήματα στο χώρο εργασίας.
 - Εξοπλίζουν το φαρμακείο.
 - Παρέχουν τις πρώτες βοήθειες.
 - Επεμβαίνουν σε περιστατικά κάνοντας καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση.
 - Αντιμετωπίζουν την πνιγμονή εφαρμόζοντας την κατάλληλη τεχνική.
 - Προφυλάσσονται σε κατάσταση σεισμού.
 - Αντιδρούν σε κατάσταση πυρκαγιάς και πλημύρας.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 2 Ε: 1 Σ: 3

2.4.Δ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν το θεσμικό πλαίσιο νόμων και νομοθετημάτων για τα άτομα με αναπηρία –και ειδικότερα για τα άτομα με αναπηρία όρασης –και πώς αυτό έχει υιοθετηθεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο. Μέσα από διεθνή κείμενα και παγκόσμιες συνθήκες κανονιστικών ρυθμίσεων, κινήτρων και διευκολύνσεων επιτυγχάνονται προϋποθέσεις συμπερίληψης σε τομείς της πολιτικής και κοινωνικοοικονομικής ζωής. Από τη μελέτη της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (2006), όπως αυτή κυρώθηκε με το Ν. 4074/2012 από το ελληνικό κράτος, αναλύονται βασικά ζητήματα, όπως εκπαίδευση, προσβασιμότητα, εργασιακά δικαιώματα και παροχές των εργαζομένων με αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/ες μελετούν το Ν. 958/1979, με τον οποίο ορίζονται τα άτομα με οπτική αναπηρία, βάσει του οποίου προκύπτουν ειδικές διατάξεις για την ανεύρεση εργασίας, τη συμμετοχή στην εκπαίδευση και τις κοινωνικές παροχές.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Γνωρίζουν το διεθνές νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα των ατόμων με οπτική αναπηρία.
- Γνωρίζουν το εθνικό νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα των ατόμων με οπτική αναπηρία.
- Χρησιμοποιούν τις ειδικές νομικές διατάξεις στην ανεύρεση εργασίας.
- Αναζητούν πληροφορίες χρησιμοποιώντας πηγές νομικής πληροφόρησης.

- Αναγνωρίζουν το ειδικό πλαίσιο προσβασιμότητας για το χώρο εργασίας.
 - Γνωρίζουν τις ειδικές νομικές διατάξεις για τα εργασιακά δικαιώματα και τις παροχές των εργαζομένων με οπτική αναπηρία.
 - Ενημερώνονται για τις ειδικές νομικές διατάξεις που αφορούν την παροχή εξειδικευμένου εξοπλισμού για τη διευκόλυνση άσκησης του επαγγέλματος από άτομα με αναπηρία όρασης.
 - Γνωρίζουν το νομικό πλαίσιο εργασίας στον δημόσιο τομέα και στις επιχειρήσεις δημόσιου τομέα.
 - Γνωρίζουν το νομικό πλαίσιο εργασίας στον ιδιωτικό τομέα (ως μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες).
 - Γνωρίζουν το νομικό ασφαλιστικό πλαίσιο συνταξιοδότησης και περίθαλψης.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θ: 3 Ε: 0 Σ: 3

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1 Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές εξοπλισμένοι με ειδικά λογισμικά ανάγνωσης και μεγέθυνσης οθόνης για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες με τύφλωση ή μειωμένη όραση (ένας για κάθε εκπαιδευόμενο/η). Στον ανωτέρω εξοπλισμό θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα σύνδεσης και συμβατότητας μεταξύ των συσκευών καθώς και η εξασφάλιση διαρκούς σύνδεσης στο διαδίκτυο.
- Γραφομηχανές Braille Perkins (μία για κάθε εκπαιδευόμενο/η)
- Βιβλία τυπωμένα στον ελληνικό λογοτεχνικό κώδικα Braille
- Ξενόγλωσσα βιβλία σε γραφή Braille
- Βιβλία θετικών επιστημών σε γραφή Braille
- Βιβλίο συμβολογραφίας Braille για μουσική
- Ανάγλυφες εκτυπώσεις σε μικροκαψουλικό χαρτί

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Γραφομηχανές Braille τσέχικες
- Απτικοί χάρτες
- Τρισδιάστατα εκτυπωμένα αντίτυπα
- Βοηθήματα χαμηλής όρασης

1.2 Εργαστήρια

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Ειδικός εκτυπωτής Braille
- Ειδικά λογισμικά εκτυπωτών Braille
- Λογισμικά μεταγραφής κειμένων
- Λογισμικά επεξεργασίας ηλεκτρονικού υλικού
- Μηχάνημα ανάγλυφης εκτύπωσης μικροκαψουλικού χαρτιού Piaf
- Πολυμηχάνημα σάρωσης και εκτύπωσης
- Μηχάνημα διάτρησης χαρτιού
- Μηχάνημα βιβλιοδεσίας

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Συσκευή συρραφής
- Μηχάνημα κοπής χαρτιού
- Πινακίδα και κέντρο Braille
- Ετικετογράφος
- Χαρτί 160 γραμμαρίων
- Χαρτί εκτύπωσης
- Μικροκαψουλικό χαρτί
- Αυτοκόλλητες ταινίες για ετικετογράφο

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Μηχάνημα θερμοφόρμας
- Τρισδιάστατος εκτυπωτής
- Μηχάνημα πλαστικοποίησης

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/Η εκπαιδευτής/τρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευομένους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης υποστηρίζουν η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών, όπως ο καταιγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους από τη θεματολογία κάθε μαθησιακής ενότητας, καθώς και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας, δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων (project), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών, ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στο πλαίσιο της αίθουσας διδασκαλίας και των εργαστηριακών χώρων στο ΙΕΚ όσο και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων για την υλοποίηση της πρακτικής άσκηση/μαθητείας, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και στο επάγγελμα αλλά και ευρύτερα όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ/03-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318 Β/2015), όπως ισχύει.

- Το ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021, Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ5/97484, με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 4146/Β/09-09-2021, Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας (καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός) για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Οι γενικές αρχές αναφέρονται στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των παραγόντων κινδύνου και την πρόληψη των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εκπαίδευση και εργασία.

Η εκπαιδευτική μονάδα πρέπει να διαθέτει τεχνικό ασφαλείας και να τηρεί εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου, η οποία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για την αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας και υγείας. Εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών πληροφόρησης, τεκμηρίωσης και καταγραφής των συνθηκών εκπαίδευσης και εργασίας, από τη φάση της απλής περιγραφής της παραγωγικής διαδικασίας μέχρι και τις τελικές φάσεις προσδιορισμού των βλαπτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών σχετικά με την επίδραση των δημιουργούμενων συνθηκών του περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία.

Στις κτιριολογικές απαιτήσεις λαμβάνονται υπόψη και οι προδιαγραφές του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων («Οδηγός μελετών για διδακτήρια όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης», ΟΣΚ, Αθήνα: 2008), στις οποίες προβλέπονται οι βασικοί κανόνες προστασίας από τους κινδύνους που σχετίζονται με την κατάσταση και τη συντήρηση των χώρων εργασίας (δάπεδα, παράθυρα, πύλες, οροφές, στέγες, κλιμακοστάσια, κεκλιμένα επίπεδα κ.ά.).

Η καταλληλότητα του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, η πυρασφάλεια, η πρόβλεψη για την αντιμετώπιση των βιολογικών παραγόντων με την τήρηση της καθαριότητας στους χρησιμοποιούμενους χώρους καθώς και η μέριμνα για την αποφυγή έκθεσης σε χημικούς κινδύνους και βλαπτικούς εργονομικούς παράγοντες συμπεριλαμβάνονται στα γενικά προληπτικά μέτρα για τη διατήρηση της υγείας και ασφάλειας των εκπαιδευομένων, εκπαιδευτών/τριών και τρίτων.

Οι χώροι διδασκαλίας θα πρέπει να είναι απόλυτα προσβάσιμοι για τα άτομα με οπτική αναπηρία. Τέλος, οι διαστάσεις των εκπαιδευτικών χώρων και του εργαστηρίου θα πρέπει να είναι ανάλογες με το είδος της παραγωγικής διαδικασίας και τον αριθμό των καταρτιζομένων. Σε κάθε θέση εργασίας πρέπει να υπολογίζεται ελεύθερη επιφάνεια, ώστε οι καταρτιζόμενοι/ες να μπορούν να κινούνται ανεμπόδιστα κατά την εκπαίδευσή τους. Στο εργαστήριο για κάθε διαρκώς παρευρισκόμενο άτομο ο ελάχιστος χώρος υπολογίζεται ως εξής: α. 12 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον καθιστική απασχόληση, β. 15 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον ελαφριά σωματική απασχόληση.

3.2 Μέσα ατομικής προστασίας

Οι κανόνες ατομικής υγιεινής και καθαριότητας –όπως η λήψη προληπτικών και προστατευτικών μέτρων για την αποφυγή μολυσματικών ασθενειών από βιολογικούς παράγοντες κινδύνου (ιοί, βακτήρια, μύκητες κ.ά.) σε εργασιακούς και εκπαιδευτικούς χώρους– έχουν μεγάλη σημασία για τον περιορισμό των βλαβερών επιπτώσεων. Η τήρηση εφαρμογής των ατομικών μέτρων προφύλαξης έναντι του περιορισμού διασποράς λοιμωδών μεταδοτικών νοσημάτων (π.χ. έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV2 [COVID-19]) συμβάλλει καθοριστικά στην προστασία της δημόσιας υγείας.

Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας πρέπει να επιλέγεται με βάση τις επικρατούσες συνθήκες εργασίας και να προσαρμόζεται στο/στη χρήστη/τρια. Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών κοινοτικών και εθνικών διατάξεων όσον αφορά το σχεδιασμό και την κατασκευή τους.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία – μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευομένους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για το θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία,⁵ και οι οποίες αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του Δ' εξαμήνου, και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

⁵ ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης
- δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών
- ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/η εκπαιδευόμενος/η ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον/την εργοδότη/τρια, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στο χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στο χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώρηση ελέγχεται και υπογράφεται από τον εκπαιδευτή/τρια στο χώρο εργασίας.

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το Δ' εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

➤ **Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων**

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης, η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του/της εργοδότη/τριας να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότη/τρια) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
4. Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.
5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη/τριας, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.
7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

➤ **Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων**

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του/της εργοδότη/τριας.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του/της εργοδότη/τριας.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του/της εργοδότη/τριας.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.

7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στο χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης συμπληρωμένο με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, το χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον/την εργοδότη/τρια-νόμιμο/η εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.
11. Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλον φορέα απασχόλησης (εργοδότη/τρια), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον/την εργοδότη/τρια, τότε οφείλει ο/η τελευταίος/α να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία υπεύθυνου/ης του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με τυπογραφεία και εκτυπωτήρια Braille σε φορείς/επιχειρήσεις και σε θέσεις εργασίας όπως αναφέρονται παρακάτω:

- Δημόσιες ή ιδιωτικές δομές και φορείς όπου λειτουργούν τυπογραφεία και εκτυπωτήρια Braille και προετοιμάζουν, εκτυπώνουν και διαχειρίζονται υλικό στον κώδικα Braille.

- Δημοτικές βιβλιοθήκες ή άλλες συναφείς δομές οι οποίες εξυπηρετούν άτομα με οπτική αναπηρία μετατρέποντας ή εκτυπώνοντας στον κώδικα Braille.
- Τυπογραφεία και εκτυπωτήρια των φορέων που εξυπηρετούν τα άτομα με αναπηρία όρασης, όπως είναι το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ο Φάρος Τυφλών, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών, η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών και όποιος άλλος φορέας διαθέτει ή πρόκειται να δημιουργήσει τυπογραφείο ή εκτυπωτήριο που θα παρέχει και δυνατότητα Braille εκτυπώσεων.

3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης

Οι εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:⁶

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου/ης εκπαιδευτή/τριας για τους/τις εκπαιδευομένους/ες.
- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξής τους στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους/στις πρακτικά ασκούμενους/ες.
- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας.
- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες.
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «Ε3.5 Αναγγελία Έναρξης/Μεταβολών Πρακτικής Άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο/η. Οι εργοδότες/τριες του

⁶ Σχετικά με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών/τριών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, βλ. ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο εργοδότη/τριας, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.

- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη/τρια εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
 - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν εργαζόμενο/η, μπορούν να δέχονται έναν (1) πρακτικά ασκούμενο/η.
 - β) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα για εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-5 άτομα, το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες/τριες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.
 - γ) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζομένους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση.
 - δ) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν πάνω 250 εργαζομένους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους.
- Σε περίπτωση που ο/η εργοδότης/τρια παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων, τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στο χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών/τριών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδεδετικό πρόσωπο του/της εργοδότη/τριας της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (IEK) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά την παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία,

δεξιότητες και εξειδίκευση, το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της *πρακτικής άσκησης* επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, των επαγγελματικών δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των σπουδαστών/τριών ΙΕΚ, με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στο χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και οι οποίες δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής / αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Τυπογράφος γραφής Braille» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Πίνακας 4. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
A. «Μεταγραφή σε κώδικα Braille»	<ul style="list-style-type: none">Αποτύπωση των γραμμάτων και των των	<ul style="list-style-type: none">Ηλεκτρονικοί υπολογιστές

	<p>δίψηφων φωνηέντων του ελληνικού αλφαβήτου σε μηχανή Braille</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Αποτύπωση των σημείων στίξης και των κειμενικών δεικτών σε μηχανή Braille ● Αποτύπωση των αριθμητικών συμβόλων που χρησιμοποιούνται στον λογοτεχνικό κώδικα σε μηχανή Braille ● Αποτύπωση του ειδικού μαθηματικού κώδικα (Nemeth) σε μηχανή Braille ● Αποτύπωση των συμβόλων μουσικογραφίας σε μηχανή Braille ● Αποτύπωση της συμβολογραφίας ξενόγλωσσων αλφαβήτων σε μηχανή Braille ● Εφαρμογή των κανόνων μεταγραφής του κώδικα Braille σε κάθε παραγόμενο έντυπο ● Προσαρμογή του περιεχομένου του προς εκτύπωση υλικού στις ανάγκες των ατόμων με οπτική αναπηρία ● Μορφοποίηση των κειμένων τηρώντας τους κανόνες μεταγραφής ● Έλεγχος και κατηγοριοποίηση των αιτημάτων ανάλογα με το είδος του γνωστικού αντικειμένου τους 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης και μεγέθυνσης οθόνης ● Γραφομηχανές Braille Perkins ● Βοηθήματα χαμηλής όρασης ● Ειδικός εκτυπωτής Braille ● Ειδικά λογισμικά εκτυπωτών Braille ● Λογισμικά μεταγραφής κειμένων ● Λογισμικά επεξεργασίας ηλεκτρονικού υλικού ● Πολυμηχάνημα σάρωσης και εκτύπωσης ● Χαρτί 160 γραμμαρίων ● Χαρτί εκτύπωσης
--	--	---

<p>Β. «Χειρισμός του ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού με τη χρήση νέων τεχνολογιών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Χρήση ειδικών λογισμικών ανάγνωσης ή μεγέθυνσης οθόνης ● Μετατροπή του έντυπου υλικού σε ψηφιακή μορφή χρησιμοποιώντας σαρωτή και λογισμικό οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR) ● Πληκτρολόγηση του υλικού προς εξεργασία σε κειμενογράφο χρησιμοποιώντας τυφλό σύστημα ● Συμμετοχή στην προσαρμογή των αναπαραστάσεων από οπτική σε ανάγλυφη μορφή ● Επιλογή των κατάλληλων λογισμικών και εφαρμογών προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της μεταγραφής εντύπων ● Παραμετροποίηση των λογισμικών και των εφαρμογών προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της μεταγραφής εντύπων ● Χειρισμός των εκτυπωτών Braille, των συσκευών ανάγλυφης εκτύπωσης και του ειδικού εξοπλισμού σύμφωνα με τις προδιαγραφές λειτουργίας τους 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ηλεκτρονικοί υπολογιστές ● Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης και μεγέθυνσης οθόνης ● Βοηθήματα χαμηλής όρασης ● Ειδικός εκτυπωτής Braille ● Ειδικά λογισμικά εκτυπωτών Braille ● Λογισμικά μεταγραφής κειμένων ● Λογισμικά επεξεργασίας ηλεκτρονικού υλικού ● Μηχάνημα ανάγλυφης εκτύπωσης μικροκαψουλικού χαρτιού P1af ● Πολυμηχάνημα σάρωσης και εκτύπωσης ● Χαρτί 160 γραμμαρίων ● Χαρτί εκτύπωσης ● Μικροκαψουλικό χαρτί
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Επίλυση προβλημάτων σε τυχόν τεχνικά ζητήματα δυσλειτουργιών και βλαβών του υλικοτεχνικού εξοπλισμού 	
<p>Γ. «Βιβλιοδεσία και διάθεση του παραγόμενου υλικού»</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ορισμός της ποιότητας και της καταλληλότητας του χαρτιού εκτύπωσης ● Επιλογή του κατάλληλου τύπου σελίδας ● Κατανομή του εκτυπωμένου υλικού σε τόμους ● Βιβλιοδέτηση του παραγόμενου υλικού χρησιμοποιώντας διαφορετικούς ενδεδειγμένους τρόπους ● Προσαρμογή του εξωφύλλου ανάλογα με το είδος του υλικού ● Έλεγχος της ποιότητας, ταξινόμηση και διάθεση των εντύπων στους παραλήπτες ● Ταξινόμηση και διάθεση των εντύπων στους παραλήπτες 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ηλεκτρονικοί υπολογιστές ● Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης και μεγέθυνσης οθόνης ● Βοηθήματα χαμηλής όρασης ● Ειδικός εκτυπωτής Braille ● Ειδικά λογισμικά εκτυπωτών Braille ● Λογισμικά μεταγραφής κειμένων ● Λογισμικά επεξεργασίας ηλεκτρονικού υλικού ● Μηχάνημα ανάγλυφης εκτύπωσης μικροκαψουλικού χαρτιού P1af ● Πολυμηχάνημα σάρωσης και εκτύπωσης ● Μηχάνημα διάτρησης χαρτιού ● Μηχάνημα βιβλιοδεσίας ● Συσκευή συρραφής

		<ul style="list-style-type: none"> • Μηχάνημα κοπής χαρτιού • Πινακίδα και κέντρο Braille • Ετικετογράφος • Χαρτί 160 γραμμαρίων • Χαρτί εκτύπωσης • Μικροκαψουλικό χαρτί • Αυτοκόλλητες ταινίες για ετικετογράφο • Άλλα αναλώσιμα • Μηχάνημα θερμοφόρμας • Τρισδιάστατος εκτυπωτής • Μηχάνημα πλαστικοποίησης
<p>Δ. «Προώθηση της εργασίας τους στην ευρύτερη αγορά»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση της εργασίας στο χώρο του τυπογραφείου • Εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας στο χώρο εργασίας • Ενσωμάτωση των διεθνών οδηγιών σχετικά με τη μεταγραφή εντύπων σε κώδικα Braille • Σύνδεση της παραγωγής και της διάθεσης με την αγορά • Διάθεση των παραγόμενων προϊόντων και συνεργασία με τους/τις ενδιαφερόμενους/ες 	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονικοί υπολογιστές • Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης και μεγέθυνσης οθόνης • Βοηθήματα χαμηλής όρασης • Πολυμηχάνημα σάρωσης και εκτύπωσης • Ειδικός εκτυπωτής Braille • Ειδικά λογισμικά εκτυπωτών Braille

	<p>πελάτες/ισσες σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπροσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων τους ανάλογα με τη ζήτηση και τις εξελίξεις στην έντυπη παραγωγή 	<ul style="list-style-type: none"> • Λογισμικά μεταγραφής κειμένων. • Λογισμικά επεξεργασίας ηλεκτρονικού υλικού
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Μαθησιακή ενότητα	Ειδικότητα εκπαιδευτή/τριας
Α΄ Εξάμηνο	
Ο ελληνικός λογοτεχνικός κώδικας Braille	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής ή Παιδαγωγικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής ή Παιδαγωγικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
Υποστηρικτικές τεχνολογίες πληροφορικής – Ειδικά λογισμικά ανάγνωσης οθόνης	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
Τυφλό σύστημα πληκτρολόγησης	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p>

	Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 5)
Ελληνική γλώσσα – Κειμενικά είδη	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Παιδαγωγικού Τμήματος, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
Εισαγωγή στην αγγλική γλώσσα	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, (Επίπεδο 6)</p>
Κινητικότητα και προσανατολισμός	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ με εξειδίκευση στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες στην καθημερινή διαβίωση των τυφλών, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ με εξειδίκευση στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες στην καθημερινή διαβίωση των τυφλών (Επίπεδο 6)</p>

Β΄ Εξάμηνο	
Ξενόγλωσσοι λογοτεχνικοί κώδικες Braille	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής ή Παιδαγωγικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
Επεξεργασία και ηλεκτρονικών κειμένων διαχείριση	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 5)</p>
Υλικοτεχνικός τυπογραφείου εξοπλισμός	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille και με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p>

	<p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία, με εμπειρία τουλάχιστον ενός έτους σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 5)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 4)</p>
Ελληνική γλώσσα στη σύγχρονη τυπογραφία	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
Αγγλικά	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Αγγλικής Φιλολογίας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Φιλοσοφικής ή Παιδαγωγικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με γνώση αγγλικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον B2 (Επίπεδο 6)</p>
Τεχνικά βοηθήματα για άτομα με οπτική αναπηρία	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ με εξειδίκευση στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες στην καθημερινή διαβίωση των τυφλών, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον</p>

	<p>τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ με εξειδίκευση στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες στην καθημερινή διαβίωση των τυφλών (Επίπεδο 6)</p>
Γ' Εξάμηνο	
<p>Κώδικας Nemeth – Συμβολογραφία Θετικών επιστημών</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Σχολής Θετικών Επιστημών, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Σχολής Θετικών Επιστημών, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Παιδαγωγικού Τμήματος, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία, με εμπειρία τουλάχιστον ενός έτους σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 5)</p>
<p>Επεξεργασία λογιστικών φύλλων, διαδίκτυο, ηλεκτρονική αλληλογραφία</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p>
<p>Παραγωγή έντυπου υλικού</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille, με διδακτική</p>

	<p>εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία, με εμπειρία τουλάχιστον ενός έτους σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 5)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 4)</p>
<p>Δημόσιες σχέσεις και τεχνικές αναζήτησης εργασίας</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων ή Διοίκησης Επιχειρήσεων, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων ή Διοίκησης Επιχειρήσεων, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων ή Διοίκησης Επιχειρήσεων (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Σχολών Οικονομίας και Διοίκησης</p>
<p>Βιβλιοδεσία</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille και με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p>

	<p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με εμπειρία σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία, με εμπειρία τουλάχιστον ενός έτους σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 5)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών σε δραστηριότητες τυπογραφείου γραφής Braille (Επίπεδο 4)</p>
Δ΄ Εξάμηνο	
Μουσικογραφία σε κώδικα Braille	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Μουσικών Σπουδών, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Μουσικών Σπουδών, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Διπλωματούχος Ωδείου, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 5)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 5)</p>
Μεταγραφή υλικού	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p>

	<p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Τμήματος Πληροφορικής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Κάτοχος διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας «Τυπογράφος γραφής Braille» αποκλειστικά για άτομα με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 5)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών σε επαγγελματικές δραστηριότητες μεταγραφής εκπαιδευτικού υλικού για άτομα με αναπηρία όρασης (Επίπεδο 4)</p>
<p>Οργάνωση και ασφάλεια στο χώρο εργασίας</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Σχολής Δημόσιας Υγείας ή Τμήματος Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Σχολής Δημόσιας Υγείας ή Τμήματος Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Σχολής Δημόσιας Υγείας ή Τμήματος Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής Σχολής</p>
<p>Νομικό πλαίσιο – Ειδική νομοθεσία για την αναπηρία</p>	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Νομικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille, με διδακτική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών στην εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείψει αυτών</p>

	<p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Νομικής Σχολής, πιστοποιημένος/η στη γραφή Braille (Επίπεδο 6)</p> <p>ελλείπει αυτών</p> <p>Πτυχιούχος ΑΕΙ Νομικής Σχολής (Επίπεδο 6)</p>
--	---

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Argyropoulos, V., Chamonikolaou, S. (2016). "Investigating key functions of hand movements by individuals with visual impairment: Improving teaching practices in special education through research", *Contemporary Educational Researches Journal*, 6 (1), 02-10.

Lighthouse for the Blind and Visually Impaired (2019). *Sighted Guide Technique*. Ανακτήθηκε από <https://lighthouse-sf.org/programs/skills/>

Papadopoulos, K. (2019). «Γραφή και ανάγνωση της Μπράιγ». University of Macedonia.

Papadopoulos, K., Metsiou, K. & Agaliotis, I. (2011). "Adaptive behavior of children and adolescents with visual impairments", *Research in developmental disabilities*, 32 (3), 1086-1096.

Skoumpourdi, C. & Κόζα, Μ. (2013). *Η συμβολή της τεχνολογίας στη μαθηματική εκπαίδευση παιδιών με προβλήματα όρασης*.

Talbot, S. & Mladenova, A. (2003). "Methodology of Teaching a Foreign Language to the Blind", Project "Listen & Touch": A Basic English course for the Visually Impaired.

Willings, C. (2019). *Mobility Skills*. Ανακτήθηκε από <https://www.teachingvisuallyimpaired.com/mobility-skills.html>

World Health Organization (2021). *Blindness and vision impairment*. Ανακτήθηκε από <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/blindness-and-visualimpairment>

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αθανασιάδου, Α. & Ζούμα, Δ. (2014-2015). *Σχεδιασμός, οργάνωση, σύνταξη συνεκτικού πλαισίου διδασκαλίας και εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης για ΑμεΑ: Απώλεια όρασης*. Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: Υποστήριξη Και Ποιοτική Ανάδειξη Της Διδασκαλίας/Εκμάθησης της Ελληνικής Ως Ξένης/Δεύτερης Γλώσσας. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε από www.greek-language.gr

Αθανασιάδου, Κ., Ζούμα, Δ. *Πολυμεσικό υλικό και εφαρμογές: Απώλεια Όρασης – Εισαγωγή.*

Ανακτήθηκε

από

<http://www.greeklanguage.gr/certification/amea/show.html?id=142>

Αργυρόπουλος, Β. (2003). «Απτική αντίληψη: Έννοια, χαρακτηριστικά και ιδιότητες», *Θέματα ειδικής αγωγής*, 20 (2), 30-40.

Βαΐτσης, Ν., Καραγκιουλέ, Α., Κατσούλης, Φ., Κουλούσης, Ε., Πράνταλος, Γ. & Τσιάλλιου, Ε. (χ.χ.). *Προδιαγραφές και Οδηγίες Ανάπτυξης Προσβάσιμου Εκπαιδευτικού Υλικού για την Αναπηρία της Όρασης*. Οδηγός ΙΕΠ.

Ζαχαρού, Ι. (2015). *Άνθρωποι με οπτική αναπηρία σε μία δια βίου διαδρομή μάθησης*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών.

Κατσούλης Φ. & Χαλικιά, Ι. (2007). *Διαναπηρικός Οδηγός Επιμόρφωσης, Κατηγορία Αναπηρίας: Τύφλωση: Εισαγωγή στην εκπαίδευση των μαθητών με μερική ή ολική απώλεια όρασης*, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Ψυχολογίας.

Κατσούλης, Φ. (2020). *Οδηγός εκπαιδευτικού για την εκπαίδευση στο ανάγλυφο σύστημα γραφής και ανάγνωσης Braille*. ΙΕΠ.

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) (2022). *Η εκπαίδευση των ατόμων με οπτική αναπηρία: Σύστημα γραφής και ανάγνωσης Braille*.

Κουρουπέτρογλου, Γ. & Φλωριάς, Ε. (2003). *Επιστημονικά Σύμβολα κατά Braille στον Ελληνικό Χώρο: Εφαρμογή σε Συστήματα Πληροφορίες για Τυφλούς*. Αθήνα: ΚΕΑΤ.

Ν. 2817/2000. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α, 78, 14/03/2000, άρθρο 1 και 2).

Ν. 3699/2008. Ειδική αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 199, 02-10-2008, άρθρα 1, 3, 6 και 7).

Ν. 4547/2018. Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α, 12-06-2018, αρ. φύλ. 102, αρ. 6, 7, 9 και 51).

Ν. 958/79. Περί προστασίας και αποκαταστάσεως των τυφλών. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 191 Α, αντικαθιστά τα άρθρα 1, 2 και 5 του Ν. 1904/51)

Ν. 1566/1985. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α, 30/09/1985, ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι, άρθρο 32-36).

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών (χ.χ.). Ανακτήθηκε από <https://www.pst.gr/>

Παπαδόπουλος, Κ. (2005). *Τύφλωση και Ανάγνωση: Διαβάζοντας με την Αφή*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Παπαδόπουλος, Κ. (2009). *Εκπαίδευση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης: Τυπική και Εξ Αποστάσεως*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.

Σκύλοι Οδηγοί Ελλάδας (2008). Ανακτήθηκε από <https://www.greekguidedogs.gr>

Σπυρούδη, Α. (2020). *Η συμβολή διαφόρων υποστηρικτικών τεχνολογιών στην εκπαίδευση και στην καθημερινή διαβίωση των ατόμων με οπτική αναπηρία*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Ανακτήθηκε από <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/24201/4/SpyroudiArgyriMsc2020.pdf>

Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (2013). *Γλωσσάρι*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (2020). *Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

- Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα Δεδομένα, Προτεραιότητες και Προκλήσεις*. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ.
- Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ ΓΣΕΕ*. Ανάκτηση από <https://protypoekepedefitikonylikon.gr>
- Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ. & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός Ανάπτυξης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων*. Αθήνα: ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.
- Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π. & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf
- Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η Εκπαιδευτική Διεργασία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου 2020, από <http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf>
- Cedefop (2014). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα: Συνοπτική Περιγραφή*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Cedefop (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms*, 2nd edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Κορνον, V. A., Shmurygina, O. V., Shchipanova, D. E., Dremina, M. A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y. & Morevs, P. (2018). "Functional Analysis and Functional Maps of Qualifications in ECVET Context", *The Education and Science Journal*, 20 (6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.
- Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking Vocational Education and Training Standards and Employment Requirements: An International Manual*. European Training Foundation. Retrieved June 9 2020, from

https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

Psfidou, I. (2009). "What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers", *7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training*, June 29-July 3 2009, 183-188. Sofia, Bulgaria: Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

ΦΕΚ 4146/Β/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.

ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020. Νόμος υπ' αρ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

ΦΕΚ 3520/Β/19-09-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 40331/Δ1.13521/2019. Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

ΦΕΚ 2440/Β/18-07-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ1/118932/2017. Ρύθμιση Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).

ΦΕΚ 1245/Β/11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Κ1/54877/2017. *Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 1807/Β/02-07-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 5954/2014. *Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 566/Β/08-05-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 110998/08-05-2006. *Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.*

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Μάκης

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

